

**JANÁČKOVA AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ
V BRNĚ**

**Divadelní fakulta
Ateliér taneční pedagogiky
Taneční pedagogika**

**Choreograf Richard Hes a jeho legendární
taneční skupina UNO**

Diplomová práce

**Autor práce: Michaela Novotná, DiS.
Vedoucí práce: Mgr. Ivana Kloubková
Oponent práce: Mgr. Lenka Tužilová**

Brno 2013

Bibliografický záznam

NOVOTNÁ, Michaela. *Choreograf Richard Hes a jeho legendární taneční skupina UNO [Choreographer Richard Hes and his legendary dance group UNO]*. Brno: Janáčkova akademie múzických umění v Brně, Divadelní fakulta, Ateliér taneční pedagogiky, 2013. (87 s.). Vedoucí diplomové práce Mgr. Ivana Kloubková.

Anotace

Obsah práce „Choreograf Richard Hes a jeho legendární taneční skupina UNO“ je rozdělena do čtyř celků. První část se zabývá životem Richarda Hese, následující druhá část pojednává o taneční skupině, kterou založil v roce 1987. Další část práce přibližuje choreografickou tvorbu Richarda Hese po rozpadu taneční skupiny a v části poslední jsou rozhovory s některými osobnostmi spjatými s taneční skupinou UNO.

Annotation

The content of the thesis "Choreographer Richard Hes and his Legendary Dance Group UNO" is divided into four units. The first part describes the life of Richard Hes, the following second part deals with the dance group which he founded in 1987. Next part of the thesis pictures Richard Hes's choreographic work after the break-up of the group and, finally the last part contains the interviews with some significant people connected with the dance group UNO.

Klíčová slova

Richard Hes, Choreograf, Taneční skupina UNO, Muzikál, Tanec

Keywords

Richard Hes, Choreographer, Dance group UNO, Musical, Dance

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použité prameny jsem řádně zaznamenala do uvedených informačních zdrojů.

V Brně, dne 17. května 2013

Michaela Novotná

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí své diplomové práce, paní Mgr. Ivaně Kloubkové, za její cenné rady, připomínky a velmi laskavý přístup.

Zároveň děkuji paní Marcele Karleszové za trpělivost a možnosti osobního setkání.

Pan Štěpán Karlesz si zaslouží můj dík za poskytnuté informace, bez kterých by má práce postrádala důležitá fakta.

Obsah

ÚVOD.....	8
1. ŽIVOT RICHARDA HESE.....	9
1.1 NESPLNĚNÝ SEN	9
1.2 TANEČNÍ SKUPINA	10
1.3 PÁD NA DNO	11
1.4 NÁVRAT DO REÁLNÉHO ŽIVOTA	13
2. TANEČNÍ SKUPINA UNO	14
2.1 ZÁRODKY TANEČNÍ SKUPINY	14
2.2 UNO V ČESKOSLOVENSKU	14
2.3 UNO V ZAHRANIČÍ	17
2.4 UNO V ČESKÉ REPUBLICE.....	18
2.5 MUZIKÁL 451° FAHRENHEITA.....	18
2.5.1 První kroky.....	18
2.5.2 Děj muzikálu	19
2.5.3 Krátká životnost nového muzikálu	20
2.6 MUZIKÁL WEST SIDE STORY.....	21
2.6.1 Americký muzikál	21
2.6.2 Filmová verze.....	22
2.6.3 Česká verze muzikálu	23
2.7 MUZIKÁL DRACULA	24
2.7.1 Hlavní myšlenka.....	24
2.7.2 Děj muzikálu	25
2.7.3 Premiéra	27
2.7.4 Kritika	28
2.7.5 Choreografické zpracování.....	30
2.7.6 Další vývoj	31
2.7.7 Derniéra.....	31
2.7.8 Znovuzrození krvelačného Draculy.....	32
2.7.9 Životní role Daniela Hůlky	35
2.8 KONEC TANEČNÍ SKUPINY	36
2.8.1 Co o skupině UNO řekli při posledním představení?.....	36
3. RICHARD HES A JEHO TVORBA PO ROZPADU TANEČNÍ SKUPINY UNO	37
3.1 KONCERTNÍ MEGASHOW MISE.....	37
3.1.1 Show Daniela Hůlky	37
3.1.2 Děj koncertu.....	38
3.2 MONTE CRISTO	39
3.2.1 Přípravy	39
3.2.2 Děj muzikálu	40
3.2.3 Premiéra	42
3.2.4 Obsazení rolí.....	42
3.2.5 Kritika	43
3.2.6 Role Času.....	44
3.2.7 Choreografické zpracování.....	45
3.2.8 Derniéra.....	45
3.3 KŘÍŽÍKOVÁ FONTÁNA.....	45
3.3.1 Romeo a Julie.....	46
3.3.2 Malá mořská víla	47
3.3.3 Notre Dame de Paris	48
3.3.4 Atlantida.....	49
3.4 MUZIKÁL POMÁDA.....	50
3.4.1 Jim Jacobs a Warren Casey.....	50
3.4.2 První uvedení	50
3.4.3 Pomáda na Broadwayi.....	51
3.4.4 Děj muzikálu	51

3.4.5	<i>Filmový muzikál</i>	52
3.4.6	<i>Česká verze muzikálu</i>	53
3.4.7	<i>Hes a Pomáda</i>	54
3.5	OPERA DON GIOVANNI	55
3.5.1	<i>Wolfgang Amadeus Mozart</i>	55
3.5.2	<i>Děj opery</i>	55
3.5.3	<i>Hes a Giovanni</i>	56
3.5.4	<i>Recenze</i>	57
3.6	MUZIKÁL NOC NA KARLŠTEJNĚ	58
3.6.1	<i>Hudební divadlo Karlín</i>	58
3.6.2	<i>Děj muzikálu</i>	59
3.6.3	<i>Noc na Karlštejně dnes</i>	59
3.6.4	<i>Obsazení rolí</i>	60
3.6.5	<i>Kritika</i>	60
3.6.6	<i>Choreografické zpracování</i>	61
3.7	MUZIKÁL GOLEM	61
3.7.1	<i>Palác u Hybernů</i>	61
3.7.2	<i>Legenda o Golemovi</i>	62
3.7.3	<i>Muzikál</i>	63
3.7.4	<i>Děj muzikálu</i>	64
3.7.5	<i>Obsazení rolí</i>	65
3.7.6	<i>Kritika</i>	66
3.7.7	<i>Choreografické zpracování</i>	66
3.7.8	<i>The Legend of Golem</i>	67
4.	LEGENDÁRNÍ TANEČNÍ SKUPINA SKUPINA UNO SE VRACÍ	68
4.1	<i>NIKITA A ŠACHMAT</i>	68
4.2	<i>BÝVALÍ ČLENOVÉ TANEČNÍ SKUPINY UNO</i>	70
5.	ROZHOVORY	78
5.1	<i>ROZHOVOR SE ŠTĚPÁNEM KARLESZEM</i>	78
5.2	<i>ROZHOVOR S MARCELOU KARLESZOVOU</i>	81
	ZÁVĚR	82
	POUŽITÉ INFORMAČNÍ ZDROJE	83
	SEZNAM PŘÍLOH	87

Předmluva

Odpověď na otázku, proč jsem si vybrala jako téma své diplomové práce osobnost Richarda Hese, je jednoduchá. Volba mi nezabrala příliš mnoho času. Nyní už je to dvanáct let, co jsem měla možnost sedět v hledišti Kongresového centra v Praze, kde byl právě uváděn velkolepý český muzikál *Monte Cristo*. Toho dne jsem si z hlavního města naší republiky odnesla plno nádherných zážitků. Představení mne nadchlo po stránce hudební i herecké, ale především taneční. Chtěla jsem už tenkrát vědět, kdo vymyslel tak krásnou choreografii. Bohužel jsem se toho z veřejně dostupných materiálů o choreografovi Richardovi Hesovi příliš nedozvěděla. Rozhodla jsem tedy seznámit se blíže s touto významnou osobností tanečního světa. V současné době je to otec dvou dětí, choreograf, bývalý tanečník a především zakladatel taneční skupiny UNO, o jejímž působení jsem se dozvěděla až po bližším zkoumání Hesovy osoby. UNO působilo v osmdesátých a devadesátých letech dvacátého století. Členové této taneční skupiny se v naší zemi stali průkopníky tanečního stylu break dance. Mne zaujali svou dravostí, drzostí a neobyčejností.

Dalším důležitým faktorem pro téma mé diplomové práce byl fakt, že se sedmým rokem pohybuji v oblasti muzikálu a díky tomu mám k panu Hesovi velmi blízko. Jeho muzikálovou tvorbu obdivuji. Muzikál *Dracula*, na kterém se značnou měrou podílel, se stal podle mého názoru základním pilířem českého muzikálového světa.

Úvod

Ve své práci se zabývám životem choreografa Richarda Hese. Téma jsem si zvolila na základě zájmu o jeho osobnost. Vzhledem k tomu, že historie jeho legendární taneční skupiny UNO není v písemné formě nikde k dispozici, doufám, že má práce bude přínosem nejen pro její bývalé členy. Cílem diplomové práce je zmapování důležitých událostí a dat, které se týkají taneční skupiny UNO a pana Richarda Hese.

Má práce je rozdělena do několika částí. V první části se zabývám Richardovou minulostí. Snažím se zachytit důležité momenty osobního i pracovního života. V další části se zaměřuji na desetileté působení taneční skupiny UNO. Zkoumám její vznik a zabývám se otázkami typu, čím byla skupina ve své době výjimečná, na co byla zaměřena a jak se dostala do povědomí diváků. Důkladněji se zabývám stěžejními tituly, které Hes pro UNO vytvořil. Spadá sem i jeho pozdější zaměření na muzikálovou tvorbu, především na slavný český muzikál *Dracula*. Ve třetí části se zabývám obdobím po rozpadu taneční skupiny. Je to období, kdy se Richard zprvu dále věnuje muzikálové tvorbě, ale do té doby celkem snadnou životní cestu mu kříží zdravotní problémy. V předposlední části práce zkoumám pokus o návrat taneční skupiny UNO a zabývám se některými jejími členy. V poslední části zveřejňuji rozhovory s panem Štěpánem Karleszem a paní Marcelou Karleszovou, které považuji za zpestření své diplomové práce.

1. Život Richarda Hese

1.1 Nesplněný sen

Richard Hes se narodil 5. července roku 1963 v Mladé Boleslavi jako druhý syn místních učitelů společenského tance. Rodina se však brzy rozpadla. Starší syn Jindřich zůstal na výchovu u otce a v rodinné tradici pokračoval. Od dětství se věnoval stejnému povolání jako jeho rodiče. Mladšího Ríšu vychovávala od čtyř let v Praze matka. Ta se záhy znovu provdala za režiséra amatérského divadla a přivedla na svět dvě dcery. Bratři Hesovi se od nešťastné rodinné události celých čtrnáct let neviděli.

Richard o taneční dráze původně vůbec neuvažoval. Jeho snem bylo dostat se na hereckou konzervatoř, toužil být hercem nebo snad filmovým režisérem. Na přijímací zkoušky se připravoval jako žák dramatického kroužku lidové školy umění. V jeho vzdělání nechyběla hra na housle, flétnu ani klavír. V roce 1977 získal první dětskou filmovou roli v rodinném komediálním filmu *Ať žijí duchové*, který natočil režisér Oldřich Lipský. Je to film plný krásných písní skladatele Jaroslava Uhlíře s texty Zdeňka Svěráka.

Už na základní škole si se svými spolužáky vytvořil malý loutkový soubor. V té době přišla profesorka tanečního oddělení Státní konzervatoře Praha, Věra Svobodová, s nápadem zavést lidový tanec jako samostatný obor. Když vybírala pro jeho první ročník pohybově nadané žáky, Richard měl právě hodinu tělocviku a jakožto živé dítě se rád předváděl, skočil před Svobodovou nešikovně salto, po kterém ho pozvala na konkurz. Slovo konzervatoř znělo lákavě, i když nešlo právě o herectví, a tak ke konkurzu přišel a jak sám tvrdí, nějakým zázrakem byl přijat. Nakonec se tedy na konzervatoř dostal, i když šlo o jiný obor, než měl původně v plánu.

Do prvního ročníku pětiletého studia se zaměřením na lidový tanec se Richard dostal ve svých čtrnácti letech, v roce 1977. Jeho třída byla vytvořena pro potřeby Československého státního souboru písní a tanců, což byl folklórní soubor, který vznikl již ve čtyřicátých letech. On se už tenkrát projevoval jako vůdčí typ člověka. Sám o sobě říkal, že ho tanec bavil, ale zároveň cítil potřebu někomu velet. Během studií si se svými spolužáky zatančil v hudební pohádce Jiřího Adamce *Princové jsou na draka* v choreografii Jana Hartmanna. Hudba byla opět prací Svěráka a Uhlíře.

Po absolutoriu roku 1982 se všichni členové ročníku, jako byla Dana Gregorová, Lenka Pobřísllová, Štěpán Karlesz, Petr Vrátil, Jiří Rudolf, Richard Genzer nebo Václav Höfler, stali součástí Československého státního souboru písní a tanců. Pánská složka třídy musela postupně absolvovat základní vojenskou službu v Armádním uměleckém souboru Víta Nejedlého. V každé volné chvíli všichni dobrovolně dřeli na tanečním sále a Richard tam získal spoustu choreografických zkušeností.

Kromě toho pak dva roky studoval choreografii na Akademii múzických umění a v roce 1986 společně s Janem Hartmannem vytvořil choreografii k filmovému muzikálu Jiřího Sequense *Dva na koni, jeden na oslu*, kde si jeho spolužáci zatančili. Je to film z českého prostředí z dob čtrnáctého století.

1.2 Taneční skupina

Rok 1987 byl pro Richarda zlomový, neboť oficiálně založil vlastní taneční skupinu s názvem UNO. UNO v italském jazyce zastupuje číslovku jedna nebo je to v překladu přídavné jméno první, takže jsem předpokládala, že už samotná volba pojmenování souboru o něčem vypovídala. Po hlubším zkoumání jsem se dozvěděla, že název je spjatý s historkou o tenkrát novém autě italské značky Fiat UNO. Jednoho takového Fiata červené barvy vlastnil jejich italský promotér a členové skupiny v něm přijeli na vystoupení do disko klubu Zlatá husa. Jelikož tenkrát diskžokej nevěděl, jak je má uvést, řekl něco ve smyslu slova, že právě teď vystoupí ti z toho UNA. A název souboru byl na světě.

Hes začal pro UNO vytvářet choreografie a téměř úplně přestal tančit. Svou píli a dřinou na každodenních trénincích se skupina záhy zviditelnila a stala se divácky velmi oblíbenou. Její konkrétní tvorbou se budu důkladně zabývat ve druhé části své diplomové práce.

V devadesátých letech Richard poprvé okusil, co je muzikál. Slovo muzikál je počestěno z anglického slova musical, což je zkrácenina musical comedy a to je v překladu hudební komedie. Muzikál je filmový a divadelní žánr, který se zformoval v první polovině dvacátého století v americkém New Yorku, konkrétně v kulturním centru města, kterým je čtvrť zvaná Broadway. Od padesátých let minulého století se žánr dostal do spousty dalších zemí a u nás se rapidně rozšířil v devadesátých letech. Divadelní dramaturg a teoretik Ivo Osolsobě v knize Muzikál

je, když... říká, že muzikál je divadlo, které mluví, zpívá a tančí. To je definice, se kterou se i já sama asi ztotožňuji nejvíce. Je to velmi náročný žánr, který by měli reprezentovat opravdu talentovaní jedinci. U nás se na tento aspekt v současné době příliš nehledí, a tak většina nových muzikálů, které se rojí stále jako houby po dešti, nemají bohužel příliš dlouhou životnost. Základní kameny muzikálu tvoří především silný příběh, líbivé melodie a výteční interpreti. V hudbě se využívá hodně jazz, rock, pop, ale i vážná hudba.

V roce 1993 Hese oslovil ředitel Hudebního divadla Karlín, Ladislav Županič a dohodli se na spolupráci v připravovaném muzikálu *West Side Story*, jehož premiéru uvedli o rok později. Po prvním úspěchu Richard toužil zrealizovat svůj vlastní muzikál, což se mu za pomoci velikanů českého a slovenského zábavního průmyslu podařilo v roce 1995, kdy byl uveden ve světové premiéře *Dracula*. Roku 1994 založil společně s Egonem Kulhánkem, hlavně kvůli *Draculovi*, produkční společnost Nota Bene Musical, která fungovala v oblastech divadla a muzikálu sedmnáct let.

Taneční skupina UNO ukončila svou uměleckou činnost v roce 1997 a přesto, že se většina jejích členů dále potkávala v dalších Hesových projektech, nefungovala již jako samostatná jednotka. Bylo to období mezilidských sporů ve skupině. Přeci jen spolu všichni trávili několik let téměř sedm dní v týdnu. Bezpochyby na rozpad UNA měly vliv i finanční problémy. Zpočátku všichni drželi za jeden provaz a příjmy se dělily rovným dílem, postupně se ale finance začaly dělit podle jiných parametrů, což vyvrcholilo přibližně ve chvíli, kdy si Richard koupil nové drahé auto. Když to shrnu, tak to všechno v podstatě malým červeným Fiatem UNO začalo a bílým Mercedesem bohužel skončilo.

1.3 Pád na dno

Richardovy další kroky dále vedly po cestě muzikálové. Plný obrovské euforie ze slávy *Draculy* vytvořil hned režii a choreografii ke koncertní show *Mise* se zpěvákem Danielem Hůlkou v titulní roli. Jeho práce už neměla pouze choreografický ráz, ale jakožto spoluautor libret organizoval různé společenské večírky, na nichž byla jeho účast téměř povinná. Akce fungovaly mimo jiné jako reklama a Richard nikdy nepohrdl sklenkou dobrého alkoholu. O několik let později sám v rozhovoru pro internetový portál Ahaonline řekl: „Umělecká společnost

k popíjení alkoholu obecně dost inklinuje“. Byl šéfem, takže si nikdo neodvážil mu sdělit, že by se měl přestat vznášet v oblacích. Vydělával spoustu peněz a utrácel je nejen za lihoviny, ale také za drahá auta a za dovolené. O práci neměl nouzi a po boku měl partnerku, členku bývalé taneční skupiny UNO, Marcelu Karleszovou-Macákovou. Na co sáhl, to mu vyšlo a zapomínal na to, že sláva a popularita je bohužel pomíjivá. Alkohol mu přinášel radost a svobodu, a tak pil bez sebekázně lehkomyšlně dál. Jeho přátelé z toho byli nešťastní, ale nebylo mu pomoci. Nezastavila ho ani nehoda, kdy ve dvousetkilometrové rychlosti naboural svůj vůz a vyvázl pouze s odřeným čelem. Bohužel to nechápal jako varování, ale naopak získal pocit, že on může všechno.

Začal být po pracovní stránce dost nespolehlivý, což u něj dříve nebývalo zvykem. Na zkoušky dalšího muzikálu *Monte Cristo* chodil někdy pozdě, někdy podnapilý a občas nepřišel vůbec. Kromě toho se mu začala rozpadat rodina, kterou už netvořila pouze jeho životní partnerka, ale i dva synové, dvojčata Oskar a Oliver, které Marcela přivedla na svět 26. prosince 1998.

Práce ale opravdu stále přibývala, začal režirovat a tvořit choreografie na Křižíkově fontáně, kde se podílel na uvádění velkolepých světelných a vodních show. Roku 1999 tam uvedl *Romea a Julii*, o rok později *Malou mořskou vílu* a v další sezóně s režisérem Petrem Novotným *Notre Dame de Paris*. Spolupráce s ním ale už nebyla příliš snadná. Byly dny, kdy fungoval s obrovským nasazením tak, jak u něj bylo standardní, a na druhé straně měl stavy, kdy nebyl příliš schopen vykonávat svou práci. V roce 2004 tam ještě uvedl *Atlantidu*. Na Slovensku se stal choreografem muzikálu *Pomáda*, který byl uveden v roce 2000 v českém jazyce, v pražském Stavovském divadle zrežiroval operu *Don Giovanni* a v Hudebním divadle Karlín dělal opět s Novotným *Noc na Karlštejně*. Jako choreograf spolupracoval na natáčení několika televizních pořadů, například na sérii *Jsou hvězdy, které nehasnou*, *Hvězdy letí do staletí* a *Abeceda hvězd*. To byl pořad Vladimíra Hrona, do kterého si zval podle písmen v abecedě nejlepší umělce naší hudební scény.

Když si konečně začal připouštět, že není po zdravotní stránce úplně v pořádku, rozhodl se pro ambulantní léčbu, která v jeho stadiu alkoholismu nebyla dostačující, ale to si nechtěl připustit. Pokusy o vyléčení střídaly alkoholové propady na dno, několikrát skončil na záchytce. S partnerkou se dohodl, že prodají dům a začnou žít odděleně. Marcela se tedy i s dětmi sbalila a odešla od něj. Díky

zdravotním problémům, které se dostavily, konečně nastoupil roku 2005 do první protialkoholní léčebny. Po neúspěšném šestitýdenním pobytu se za pomoci přátel a Marcely dostavil do další léčebny v Praze U Apolináře, kde podstoupil tříměsíční odvykací kůru. Roku 2006 se pod přísným dohledem lékařů znovu pozvolna vrátil k choreografické práci.

1.4 Návrat do reálného života

Richard začal po léčení opět tvořit a jeho dalším počinem byly choreografie do muzikálu *Golem*, který otevřel zcela novou muzikálovou scénu, a to divadlo Hybernia. Stal se z něj na nějakou dobu pohybový poradce v televizních reklamách nebo různých krátkých šotech. V roce 2007 se stal porotcem druhé řady televizní taneční soutěže *StarDance... když hvězdy tančí*.

Na otázku, jestli ho ještě dnes napadne dát si skleničku, odpověděl: „To napadá člověka neustále. Byl jsem alkoholik euforista. Fyzicky alkohol nepotřebuju, ale jsem spíš vyhledávač euforie. Alkohol mi umožňoval jakési změny vědomí. Dokonce mě definovali jako závisláka na jiné drogy. Zjistili, že alkohol je pro mě jediná droga, která je schopná mě uspokojit. Neříkám, že je to lehké a že už si na skleničku nevzpomenu, ale alkohol mi toho už sebral příliš moc, příliš se mnou zamával, což mám stále na paměti.“¹

Podílel se na natáčení dokumentárního filmu *Mefistův rytíř* o jednom z největších českých skladatelů své doby, o zesnulém příteli Karlu Svobodovi. V roce 2009 se Richard ještě pokusil o vzkříšení taneční skupiny UNO, ale nedopadlo to podle jeho představ. Odehrálo se sice s kvalitními výkony obnovené představení *Nikita a Šachmat*, ale pak se po UNO zase slehla zem. Jako porotce se ještě zúčastnil několika tanečních soutěží. V současné době Richard vyučuje v pražském dětském folklórním souboru Valášek, věnuje se svým dětem, na které v předešlých letech neměl příliš času a vypomáhá své životní partnerce v jejím zaměstnání, v divadelním klubu muzikálového divadla Broadway.

---

¹ Úryvek z článku na internetové adrese: <http://www.ahaonline.cz/clanek/zhave-drby/8456/richard-hes-kvuli-chlastu-malem-prisel-o-rodinu.html>

2. Taneční skupina UNO

2.1 Zárodky taneční skupiny

Začátkem osmdesátých let, tedy ještě během studií, se Richard Hes s některými svými spolužáky, jako byl například Štěpán Karlesz, Petr Vrátil nebo Jiří Rudolf, začal dobrovolně věnovat nejnovějším moderním směrům tance. Vytvořili Studio tanečního pohybu a začali se zabývat tehdy novým módním tanečním stylem, tak zvaným break dance. Tento styl je součástí kultury hip hop. Je to bezkontaktní akrobatický druh tance, který se vyvinul mezi pouličními skupinami mládežníků v Americe na začátku sedmdesátých let. Každý tanečník využívá své fantazie a kreativity. Mezi nejtypičtější prvky patří různá zastavení v krkolomných pozicích, kde se většinou země dotýkají pouze horní končetiny, dále točení na hlavě, na zádech a další akrobatické prvky. Hes se pokoušel o první vlastní kratší choreografie. Tančili v disko klubu Zlatá husa na Václavském náměstí v Praze. Toto seskupení lidí později začalo působit jako profesionální taneční skupina zaměřená na moderní tanec.

Roku 1985 se jako Studio tanečního pohybu zúčastnili první celostátní choreografické soutěže v Bratislavě a s Richardovou choreografií *Autodestrukce* nečekaně vyhráli. Úspěch ho pravděpodobně motivoval k osamostatnění se.

2.2 UNO v Československu

Roku 1987 se soubor vytvořený během studií rozšířil o výraznou dámskou složku, zprofesionalizoval se a od té doby ho známe pod názvem UNO. Tvořili ho lidé svobodní a bez závazků. Patřili mezi ně zejména absolventi pražské konzervatoře, až později k nim přibývali absolventi brněnské školy, tanečníci z gymnastické reprezentace a jiných tanečních souborů. Richard se stal choreografem a uměleckým vedoucím skupiny, tančil minimálně. Jako choreograf vycházel z lidového i klasického tance, který obohacoval o prvky moderní gymnastiky, break dance, akrobacie, jazz dance, disco dance a rokenrolu. Inspiraci bral ze západu, čili ze Spojených států amerických, což si u nás tenkrát kvůli politické situaci moc lidí nedovolilo. Pořídil si u nás nedostupný videorekordér a pouštěl si videozáznamy, které téměř kopíroval.

Prvotními vystoupeními v barech a na plesech se taneční skupina UNO protančila ke spolupráci s Československou televizí. Velikou zásluhu na tom měl

zpěvák Jiří Korn a zpěvačka Helena Vondráčková, oba chtěli být moderní a začali s nimi spolupracovat. UNO od té doby nechybělo téměř v žádné televizní estrádě, což ho samozřejmě zviditelnilo. Do té doby bylo u nás na televizních obrazovkách vidět pouze seskupení lidí, kteří si říkali Balet Československé televize. To byli tanečníci, kteří tančili zahalení od hlavy až k patě klasický tanec. Když se v televizi náhle objevilo UNO, diváky to šokovalo. Po jevišti se najednou začaly promenádovat polonahé tanečnice a tanečníci, kteří se s erotickým podtextem moderně vlnili do rytmu hudby. Richard byl velmi nespokojen s anonymitou tanečnicků a bojoval, aby se to změnilo. Skupina UNO doprovázela mnohé představitele populární hudby. Se zpěvačkou Lucií Bílou členové skupiny natočili videoklip *Neposlušné tenisky*, dále spolupracovali kromě Korna a Vondráčkové s Karlem Gottem, Darou Rolins a dalšími. Roku 1988 převzal soubor za svou popularitu cenu diváků Zlatá rolnička. Stal se tak nejoblíbenějším tanečním souborem roku. Richard patřil k nejmladší generaci českých choreografů.

Cílem v té době velice populární skupiny bylo samostatné představení, což se jí podařilo roku 1989, kdy v pražském Paláci kultury 11. a 12. října uvedla první a druhou premiéru vlastního celovečerního programu *Projekt 1990*. První polovina nesla název *Tanec ve filmu* a dělila se na tři části. V prvním partu *Za vším je žena* s hudbou Michaela Jacksona dominovala sólistka souboru na vysoké technické úrovni Marcela Karleszová-Macáková. Část druhá na hudbu Marvinu Hamlische, *Chorus Line*, byla údajně z celého programu nejslabší. Třetí částí *West Side Story* s hudbou Leonarda Bernsteina vévodil Štěpán Karlesz a Lenka Pobřísllová.

Že společné výstupy UNA byly nejsilnější stránkou skupiny, dokazovala nejen polovina první, ale hlavně druhá, která byla nazvána *Šach-mat*. Na tomto originálním tanečním díle, kde jde o symbolický souboj černé a bílé, se podíleli libretista, režisér a choreograf v jedné osobě Richard Hes, autor atypické a těžko zařaditelné moderní hudby Ondřej Soukup, textařka Gabriela Osvaldová, která zde využila latinského jazyka, výtvarnice kostýmů Gita Marcolová, scénograf Michael Klang i mistři světla a zvuku. Na scéně byla položena obrovská šachovnice a tanečníci ztvárňovali figurky, které začínali v základních pozicích logické deskové hry šachy. Příběh nebyl až tak důležitý, jako tanec. Zápletka byla postavena na lásce černého střelce k bílé střelkyni. Dominantní zde byla opět Marcela Karleszová-Macáková, která ztvárnila roli bílé královny a Petr Vrátil v roli černého krále. Solidní výkon odvedl též černý střelec Štěpán Karlesz a střelec bílý v provedení

tanečnice Dany Gregorové. V představení se také předvedli další členové UNA, jako Richard Genzer, Jiří Rudolf, Alexandra Popová-Fialová, Dušan Vobecký, Václav Höfler, Kateřina Stryková a Zdena Uhlířová.

Přípravy na představení byly náročné časově i fyzicky, neboť v UNU mělo tenkrát stále angažmá pouze dvanáct lidí. Hudba nebyla živá, ale nahrávka Ondřeje Soukupa byla koncipována jako simulace symfonického orchestru. Do toho pak přidal zpěvy, na kterých se podílela zpěvačka Lucie Bílá, zpěvák Michael Kocáb, altistka Yvona Škvárová, sopranistka Olga Orolinová, barytonista Ivan Kusnjer, kontratenorista Vladimír Doležal, sám Soukup, Gabriela Osvaldová a jako recitátor herec Jiří Bartoška. *Šach-mat* měl mnoho úspěšných a vyprodaných repríz. Hrál se například ještě v pražském divadle ABC nebo v pražském Karlínském divadle, kde měl premiéru 2. března 1991. Často se uváděl společně s představením *Carmen*, jehož choreografii vytvořil hostující Petr Šimek, tehdejší sólista baletu Národního divadla v Praze. Francouzský spisovatel Prosper Mérimée je autorem slavné novely z roku 1847 o temperamentní španělské cikánce Carmen, kterou se nechal inspirovat o necelých třicet let později hudební skladatel Georges Bizet a zkomponoval na stejné téma slavnou operu. Šimek postavil choreografii na slavnou Bizetovu hudbu. Nenechal se svázat popisností stejnojmenné povídky a vynechal například typický červeno černý oděv ústřední postavy. Hlavní roli Carmen tančila Alexandra Popová-Fialová.

Asi kolem roku 1989 se stal ekonomickým šéfem a manažerem skupiny Egon Kulhánek. Richard Hes inklinoval mnohem více k režii než k choreografii. Chtěl v Československu uvést dobrý muzikál. Bohužel, najít interprety, kteří by uměli tančit, zpívat i hrát, nebylo jednoduché.

UNO se tehdy řadilo ke špičce moderních tanečních souborů v Československu. Richard byl jako choreograf velice přísný a dominantní. Nebál se experimentovat a volit si tenkrát ještě netradiční hudbu zahraničních umělců, inspiroval se například Michaellem Jacksonem. Roku 1990 vytvořil choreografii k filmu *Téměř růžový příběh*, jehož režisérem byl Juraj Jakubisko a ve kterém si tanečníci z UNA zahráli a zatančili. Je to muzikálový příběh, ve kterém se střídá reálný a pohádkový svět.

2.3 UNO v zahraničí

Kvůli špatným ekonomickým podmínkám po listopadu roku 1989 se veškeré taneční skupiny v Československu rozpadly a členové některých z nich se přidali k UNO, které situace u nás vyhnala do zahraničí, kde přerušovaně působili asi čtyři roky. U nás v divadle ABC uváděli přes léto program *Dance ex-press* zkomponovaný z čísel slavných muzikálů, *Šach-mat* a *Carmen*.

Za hranicemi začínali nejprve s vlastními kratšími čísly. S pořady *One night on Broadway* a *Best of Broadway*, pod které se autorsky podepsal herec a zpěvák Josef Laufer, cestovalo UNO úspěšně tři roky po Německé spolkové republice, Itálii, Francii, Rakousku, Švýcarsku a Belgii. Hráli vždy přes zimu a každou sezónu stihli absolvovat přes neuvěřitelných osmdesát představení. Program byl doprovázen orchestrem Golem, pěvecký prostor dostala zpěvačka Petra Janů, někteří zahraniční umělci a Josef Laufer, který kromě toho pořad moderoval. Byla to muzikálová show, kterou tvořily úryvky z proslavených titulů, jako *Fantom opery*, *Grease*, *Les Misérables*, *Cats*, *West Side Story*, *Chorus Line* nebo *Miss Saigon*.

Na podzim roku 1991 natočilo UNO v režii Juraje Takáče sci-fi příběh taneční soutěže pro Československou televizi s názvem *Maratón*.

Skupina v zahraničí účinkovala v celé řadě varieté. Často vystupovala se show *Musical Fever*, ve které zpívala Lucie Bílá a Pavel Vítek, v německých městech, jako je Stuttgart nebo Hamburg a stala se tam tak velice populární.

V německém Kolíně nad Rýnem a ve švýcarském městě Zug se členové UNA staly na čtyři roky hvězdami velice úspěšného švýcarsko-českého muzikálu *Keep Cool*, jehož koproducentem byl Egon Kulhánek. Choreografii tohoto muzikálu vytvořil Richard Hes. V cizině byl soubor raritou, neboť tam souborů, ve kterých spolu tanečníci vystupují pořád, moc nebylo.

V roce 1992 se někteří členové UNA od skupiny odtrhli a vytvořili si s dalšími novými lidmi druhou skupinu s názvem DUE. Patřila tam například Helena Jelínková, Václav Höfler nebo Dušan Vobecký. Skupina fungovala tam, kde UNO nemohlo a nestíhalo být. Když například odjelo UNO do zahraničí, DUE vyplňovala prázdný prostor v Československu.

2.4 UNO v České republice

Roku 1993 se skupina UNO chtěla připomenout domácímu publiku. Uvedla další představení, tentokrát ve Velkém divadle v Plzni, rozdělené do dvou částí. První, *Nikita*, obsahovala základní konflikt z úspěšného francouzského filmu Luca Bessona z roku 1990 Brutální Nikita. Nebyla to filmová kopie, ale taneční horor, jejíž hlavní postavou byla mladá, osamocená a na drogách závislá dívka z ulice, kterou ztvárnila Kateřina Stryková. Dívka jako jediná ze své party přežije nezdařené přepadení lékárny a je na doživotí odsouzena. Po fiktivní popravě se jí ujme Agent, který z ní díky výcviku udělá vražedný stroj. Stane se součástí komanda a je nucena proti své vůli zabíjet. Při jedné akci se vzepře a zabije Agenta. Choreografie měla typický styl skupiny. Nechyběla agresivita, ani dynamičnost a UNO ukázalo prvky bojového umění, diskotékového tance či strojového tancování. S hudbou si pohrál opět Soukup, který vytvořil koláž zvuků, mluveného slova a hudby různých autorů. Použil nejmodernější prvky muziky jako například techno, což je elektronická taneční hudba, která má výrazný rytmus založený převážně na monotónním střídání úderů bubnů a činelů. Hlas Nikitě propůjčila a natočila zpěvačka Lucie Bílá.

Druhá část se naprosto lišila, byl to trošku protipól. Původně to měla být pantomima, ale nakonec to byla spíše uvolňující taneční komedie s mluveným slovem. Dostala název *Biliár*. Námět vymyslel sám Hes. Scénář napsal a celé to zrežiroval herec a mim Michal Nesvadba. Vystihl podstatu hry biliár a vztahů mezi lidmi, konkrétně mezi dvěma hráči, rozhodčím a stolem, který byl vyjádřen postavou ženy. Hudbu zkomponoval Jiří Toufar, choreografii vytvořil Hes a Helena Jelínková, kostýmy Gita Marcolová a výtvarně se na *Biliáru* podílela Michalova maminka, kostýmní výtvarnice Jaroslava Nesvadbová. Přípravy trvaly se vším všudy asi půl roku. Představení nemělo obdoby. Hrál se také v Ostravě a 21. května mělo premiéru v pražském Hudebním divadle Karlín.

2.5 Muzikál 451° Fahrenheita

2.5.1 První kroky

Asi v roce 1987 inspiroval jeden z nejznámějších románů amerického spisovatele Raymonda Douglase Bradburryho *451° Fahrenheita* z roku 1953 českého skladatele Jiřího Bareše, který nezahálel a napsal na toto téma muzikálovou

hudbu. Otextoval mu ji výborný domácí textař Pavel Vrba a vznikla tak verze, která byla natočena na desku. O pět let později začali autoři přemýšlet o jevištním uvedení, a tak se k týmu přidal ředitel společnosti APK Inspirace, kterou vlastnila produkční firma Art Production K, Adam Novák. Byl to Čech žijící ve Spojených státech amerických, kterého v devadesátých letech napadlo přivést do své rodné země muzikál *Les Misérables*. Autorská práva na uvedení světoznámého muzikálu nakonec dostal a v roce 1992 ho uvedl pod českým názvem *Bídníci* v pražském Vinohradském divadle. Další muzikál *451° Fahrenheita*, ke kterému získal práva, se začal připravovat ve spolupráci s Hudebním divadlem Karlín.

2.5.2 Děj muzikálu

Román *451° Fahrenheita* vyšel poprvé roku 1951 ve Spojených státech amerických pod názvem *The Fireman*, v překladu *Požárník*. Až při dalším vydání o dva roky později změnil název a jeho příběh se stal známým po celém světě. U nás kniha vyšla již v roce 1956. Příběh se odehrává v budoucnosti, doba je popisovaná jako chaotická a plná spěchu. Lidé žijí v domcích z ohnivzdorných materiálů, pracují a starají se o vlastní zábavu, nemají čas na čtení literatury, a aby bylo potlačeno myšlení, které vyvolává spory mezi lidmi, jsou postupně oficiálně zakazovány a ničeny knihy. O pořádek se starají požárníci, kteří už neplní svou původní funkci, nehasí požáry, ale naopak je zakládají a jejich úkolem je vyhledávat nelegální přechovavatele knih a pálit jejich knihovny. 451 stupňů je teplota, která se běžně v Americe používá a je to teplota, při níž vzplane papír. Hlavní postavou románu je požárník Guy Montag, který žije se svou ženou Mildred. Často sleduje tak zvané telestěny, což je moderní forma televize. Jednoho dne potká svou sousedku, dívku Clarissu McClellanovou, kterou téměř všichni kvůli jejímu chování považují za šílence. Ona vsadí Montagovi do hlavy myšlenku, že na těch knihách, které pálí, přeci jen musí něco být. Při jedné požárnické akci je Montag povinen spálit rozsáhlou knihovnu i s její majitelkou paní Hudsonovou, která se nehodlá od svých knih odpoutat. Protože je zvědavý, pár knih ukradne a v práci nahlásí, že je chorý. Významu knížek nerozumí, a tak osloví starého učitele Fabera, který mu o nich vypráví a poučí ho. Udán je paradoxně svou vlastní ženou a je nucen svůj dům spálit. Rozčilený upálí plamenometem společně se svým bydlením i svého nadřízeného kapitána Beattyho a je rozpoutána honička, Montag se pokouší utéci z města pryč.

Octne se tak v lese ve skupině bývalých vysokoškolských profesorů, kteří putují světem a každý z nich si pamatuje nějaké vědomosti z přečtených a spálených knih. Montag se k nim přidá, jelikož sám několik knih přečetl. Po nějakém čase vypukne válečný konflikt a celé město je rozmeteno na prach. Na pomoc městu se vydávají vzdělanci s Montagem a chtějí pomoci tím jediným, co mají – vědomostmi z knih. Věří, že jednou budou knihy, které setrvávají v jejich hlavách, znovu sepsány a nezahyne tak s nimi i minulost.

2.5.3 Krátká životnost nového muzikálu

Hlavní roli požárníka v muzikálu získal Zbyněk Fric, který se alternoval s Janem Fialou a Karlem Hromádkou. Jeho ženu Mildred hrála Linda Finková, Veronika Gajerová nebo Sylva Schneiderová. Dívku Clarissu nastudovala Magda Malá, Šárka Tomanová a Radka Jiříčková. Profesora Fabera hrál Karel Černocho a Jiří Bareš. V roli paní Hudsonové se představila Helena Vondráčková nebo Petra Janů a jako kapitán Beatty Josef Laufer.

Světová premiéra kompletně zpívaného muzikálu *451° Fahrenheita* se konala 1. března roku 1994 v režii vynikajícího herce, ale méně zkušeného režiséra Miroslava Hanuše. Podle kritiků byla jeho nezkušenost velmi znát na finální verzi jevištního provedení. Choreografii vytvořil Richard Hes a zapojil do práce své tanečnický ze skupiny UNO. Údajně předvedli standardní výkon, Hes využil gymnastických silových a akrobatických prvků. Hudebního nastudování se chopil Jiří Bareš, scénu vytvořil Ondřej Nekvasil, kostýmy navrhl Tomáš Kypta a dramaturgicky se na projektu podílel i dirigent Michal Tesař. Kritika vytkla krom režie i scestnou snahu odvyprávět příběh pouze v písních, postrádala činoherní pasáže. Hudbě chyběla silná zapamatovatelná melodie. Jana Paterová ve svém článku v Lidových novinách napsala: „Nefunguje nic z toho, co dělá muzikál muzikálem: svícení, využití prostoru, efektní scény (čestnou výjimkou je upálení paní Hudsonové), nápaditá choreografie (překvapivě sterilní UNO), emocionální finále. Nový český muzikál 451 stupňů Fahrenheita Broadway asi nedobude... Kéž by se mu dařilo alespoň v divadelní Praze.“²

---

² Úryvek z článku z archivu Divadelního ústavu Praha: PATEROVÁ, Jana. Požár v Karlíně. *Lidové noviny*, 4. 3. 1994, str. 9

Asi po dvou měsících od premiéry bylo provozování díla zakázáno agenturou Aura-Pont, která zastupovala práva autorů, jelikož Novák neplatil provozovací autorské honoráře, a tak se dostal do rozporu se smlouvou, kterou uzavřel. Podle ředitele Karlínského divadla Ladislava Županiče si derniéru vyžádal nezájem diváků. Během necelých tří měsíců nedosáhl muzikál ani dvaceti repríz. Společnost Art Production K s Novákem rozvázala smlouvu a bylo mu zakázáno v Karlíně uvést muzikál *Bídníci*, o kterém se jednalo. Producent doslova vyhořel na tom, že *451° Fahrenheit*a nepřenašel tak, jako *Les Misérables*, kompletně zkomponovaný od profesionálních světových autorů.

2.6 Muzikál West Side Story

2.6.1 Americký muzikál

Choreograf Jerome Robbins byl ten, koho napadla myšlenka udělat moderní verzi Shakespearovské hry Romeo a Julie. Původně měl v plánu umístit příběh do chudinské čtvrti v době oslav velikonočních pašijí. Problémy měly nastat mezi katolíky a židy. Jako autora libreta navrhl Artura Laurentse a zkontaktoval se se skladatelem Leonardem Bernsteinem, se kterým již v minulosti spolupracoval. Ten byl jeho nápadem uchvácen. S Laurentsem začali okamžitě pracovat, ale projekt byl bohužel několikrát z pracovních důvodů přerušen. Po několika letech je ale napadlo něco nového, místo katolíků a židů budou hrát nepřátelské strany dvě skupiny teenagerů, mladistvých. Hudba potřebovala texty písní, tak do projektu zapojili mladého textaře Stephena Sondheima.

Robbins tedy předělal Romea a Julii do hudebního dramatu, který se odehrával v západní části New Yorku. Šlechtické rody Capuletů a Monteků ve středověké Veroně zaměnil za domácí Tryskáče a přistěhovalce Žraloky, gangy dnešní mládeže, bojující spolu na ulicích předměstí. Ze Shakespearovy Julie udělal Mariu a z Romea Tonyho. Každý z nich patřil k jednomu z gangů, Maria k přistěhovalcům, Tony k domácím. Balkónová scéna se odehrávala na zrezivělem požárním žebříku v opuštěném dvoře. Při střetu obou band docházelo k bitkám a vraždám. Následoval úprk a policejní razie. Maria a Tony se ujistili vzájemnou láskou a pak jeden ze Žraloků Tonyho zastřelil. Umírající Tony se obviňoval,

že nevěřil dost ve svou a Mariinu lásku. Maria truchlila nad Tonyho mrtvým tělem, které nakonec odnesli členové obou band.

Tak vznikl muzikál, který se dočkal své světové premiéry 26. září roku 1957 v newyorském divadle Winter Garden na Broadwayi. Hlavní role, Mariu a Tonyho, hráli Carol Lawrence a Larry Kert. Po premiéře Bernstein vydal deník o vzniku *West Side Story*.

Známý kritik Walter Kerr den po premiéře o *West Side Story* napsal, že to bylo něco, jako radioaktivní spad na Broadway, něco jako spad elektrizujícího pohybu v tlakových vlnách, které jsou cítit až do konečků prstů.

West Side Story, v překladu Příběh ze západní čtvrti, je parafrází Shakespearovské hry Romeo a Julie, jejíž myšlenkou se choreograf a režisér Robbins zabýval téměř deset let. Za choreografii byl oceněn. Příběh zobrazující život amerického mládí se hrál po celém světě. Premiérové nastudování mělo přes sedm set repríz.

2.6.2 Filmová verze

Zfilmovaný muzikál se objevil roku 1961. Na režii se podílel Robbins a Robert Wise. Oba za film získali Oscara, tedy cenu, kterou každoročně v různých kategoriích uděluje Akademie filmového umění a věd Spojených států amerických. Scénář napsal Ernest Lehman, od původního libreta se téměř nelišil. Změny, které byly jistě pro filmové zpracování nutné, se povedly. Hudbu filmu přizpůsobil Bernstein. Mariu hrála Natalie Wood, Tonyho Richard Beymer. Film získal celkem deset Oscarů. První byl v kategorii za nejlepší film, další za nejlepší ženskou roli, kterého získala Rita Moreno, za nejlepší mužskou roli George Chakiris, dále za režii, filmařské umění, umělecké prostředí filmu a dekoraci, zvuk, za filmovou partituru, kvalitní vydání a kostýmy. Robbins obdržel cenu za brilantní choreografii. Film dostal ještě spousty dalších cen v jiných soutěžích. Patří mezi nejúspěšnější světové muzikálové filmy. Díky *West Side Story* se proslavili její autoři - Bernstein, jako skladatel muzikálů, symfonií a chorálových skladeb, Robbins, jako choreograf a režisér, Sondheim, jako textař a muzikálový skladatel a Laurents, jako muzikálový libretista.

2.6.3 Česká verze muzikálu

Psal se rok 1970. Bylo 10. dubna, kdy se v pražském Hudebním divadle Karlín rozezněly poprvé Bernsteinovy melodie ze světoznámého muzikálu *West Side Story*. Režiroval ho Jan Vedral a Leoš Spáčil. Choreografii vytvořil Luboš Ogoun a byl za ni velice oceněn. Texty přeložil Petr Kopta a Jana Werichová. V Roli Marie se alternovala Michaela Černá s Pavlou Břínkovou. Roli Tonyho hrál Karel Fiala, Karel Bláha a Zdeněk Matouš. Nebyla to ale domácí premiéra, neboť tou Karlín předběhlo o čtyři dny dříve Státní divadlo v Brně.

V devadesátých letech dvacátého století se tehdejší ředitel divadla v Karlíně Zdeněk Pospíšil pokusil znovu o uvedení slavného amerického muzikálu. Chtěl to spojit s rasovými konflikty té doby. Napadlo ho, že hlavní konflikt předvede na opravdových Romech a skinheadech. V roce 1993 začal zkoušet, ale zanedlouho podal demisi, jako ředitel divadla. Novým ředitelem se stal Ladislav Županič, který se spojil s taneční skupinou UNO.

19. listopadu 1993 byla uvedena již třetí česká premiéra tohoto slavného muzikálu. Z jeho úspěchu se mohlo podruhé těšit Hudební divadlo v Karlíně. O režii a choreografii se poprvé postaral Richard Hes, o hudební režii Edward Tomas, asistentku Richardovi dělala Helena Jelínková a producentem byl Egon Kulhánek. Představení dirigoval Martin Kumžák, jako scénický výtvarník se zapsal Petr Václavek a jako kostýmní výtvarnice Gita Marcolová. Mariu hrála Anna K., Tonyho Pavel Polák a Robert Šicho. V dalších rolích vystoupila Leona Machálková, Petr Vrátil nebo Richard Genzer. Neuvěřitelné bylo, že z tanečníků skupiny UNO se náhle stali herci i zpěváci. Účinkovali v něm ještě Ladislav Beran, Tomáš Böhm, Alexandra Popová-Fialová, Marcela Karleszová-Macáková, Zdeněk Bubák, Marek Raab, Pavel Strouhal, Kateřina Stryková, Adéla Šed'ová a další.

Ohlasy byly rozporuplné, fanoušci byli nadšení, kritici už méně, kritizovali především pěvecké výkony tanečníků. Muzikál měl přesto úspěch, ale již po třech měsících a dvou dnech, 21. 2. 1994, se musela uskutečnit derniéra, neboť se skupina UNO neshodla s vedením Karlínského divadla. S muzikálem odjela na devět měsíců do Švýcarska.

V únoru 1996 uvedlo *West Side Story* v režii Stanislava Moši Městské divadlo Brno. Choreografii vytvořil Vladimír Kloubek. Kritikou byl brněnský muzikál označen za jednu z nejlepších verzí v Evropě, úspěch slavil i za hranicemi

naší republiky. V listopadu 2003 ho pak znovu uvedlo Hudební divadlo Karlín v režii Jana Pechy s choreografií Heleny Jelínkové-Brouskové. Hrál se čtyři roky.

2.7 Muzikál Dracula

2.7.1 Hlavní myšlenka

Po prvním úspěšném muzikálu byl Richard Hes s Egonem Kulhánkem, jedním z nejúspěšnějších producentů v České republice, připraven konečně uskutečnit svůj sen, a to původní český muzikál. Richard přišel s nápadem upravit román Dracula, který na konci 19. století napsal Bram Stoker. Stoker při psaní románu částečně čerpal inspiraci z historických pramenů. Dracul byl skutečný kníže z patnáctého století, který proslul zejména svou krutostí.

Hes koncem roku 1993 sám sepsal námět, který dal přečíst Kulhánkovi. Kulhánek souhlasil. Později zpětně řekl: „Protože jsme chtěli dělat velký muzikál, jeli jsme s Richardem na špionáž, abychom věděli, jak se to dělá. To není opisování, ale zamezení tomu, abychom vynalézali bicykl. Dramaturgie velkých muzikálů má určité zákonitosti, které lze vysledovat. Nejen vlastní představení, začíná to u takových maličkostí, jako je velikost programu nebo délka plakátu.“³

Chtěli spolupracovat se zkušenými lidmi, nechtěli riskovat. A tak společně oslovili skladatele, který měl v té době nejvíce prodaných desek, Karla Svobodu. Hes s Kulhánkem ho potěšili, když řekli, že jdou o spolupráci požádat nejprve jeho a kdyby práci nepřijal, šli by za jiným skladatelem, který ovšem nežije v této zemi. S velikými obavami nakonec práci přijal.

Svoboda pak do práce zapojil také svého dlouholetého spolupracovníka a výborného textaře Zdeňka Borovce, výtvarníka a zároveň držitele Oskara za kostýmy Theodora Pištěka a odborníci na kostýmy Gitu Marcolovou. Scénografii měl na starosti Daniel Dvořák, který navrhl i slovenského režiséra působícího v Národním divadle v Praze, Jozefa Bednárika, který si vzal s sebou jako asistenta Lubomíra Fritze.

Na jaře roku 1994 se začalo pracovat. Ze Stokerova hororu Dracula se náhle stala spíše romantická historie velké lásky. Z krvelačné stvůry se stal milenecký kráječící dějinami. Hlavní ženskou roli, milenkou Draculy jménem Lorraine, se měla

---

³ BAUER, Jan. *Muzikálový Triumf*, Knižní klub Brána, Praha 1999, str. 53

stát zpěvačka Lucie Bílá, která po oslovení souhlasila se spoluprací. Trojroli šaška, sluhy a profesora, kterou Borovec a Hes přidali do původní předlohy, přijal Jiří Korn. Dracula měl hrát původně rocker Michael Kocáb, ale ten roli nepřijal. Pak produkce přemýšlela o Karlu Gottovi, Juraji Kukurovi a Richardovi Müllerovi, jenže to nakonec také nevyšlo. A tak roli získal Daniel Landa, kterého měl alternovat operní pěvec Daniel Hůlka. Ostatní účinkující museli projít konkurzem, který měl celkem pět kol, zúčastnilo se ho přes čtyři sta zájemců. Další stovky uchazečů ještě musely projít konkurzem do obsazení sboru a orchestru. V roli Lorraine Bílou alternovala Magda Malá. Roli Draculovy ženy Adriany získala Leona Machálková, roli kněze Tomáš Trapl a roli Stevena Pavel Vítek s Pavlem Polákem.

Členové UNA tančili ve sboru, ovšem někteří se dostali i na lepší pozice. Například Richard Genzer hrál Nicka, vůdce motorového gangu a alternoval Jiřího Korna v trojroli šaška, sluhy a profesora. Roli Krvinek hrála například Adéla Šed'ová, která se skupinou spolupracovala až od muzikálu *West Side Story*, dále Kateřina Stryková, Ladislav Beran, Tomáš Böhm a Marek Raab.

Pan Bednárik na otázku, co bylo rozhodující pro to, aby se ujal režie muzikálu *Dracula*, odpověděl: „Představte si, že jednoho dne u režiséra mého typu zastaví úžasná limuzína a pozvou vás na fantastickou muzikálovo-divadelní jízdu s takovými spolujezdcí, jako je pan skladatel Svoboda, pan textař Borovec, choreograf Richard Hes. Vidíte, že za volantem sedí jeden z nejuznávanějších producentů českého showbyznysu Egon Kulhánek, z limuzíny se na vás usmívají Lucie Bílá, Jiří Korn, skupina UNO, Leona Machálková, pan výtvarník Theodor Pištěk a architekt Dano Dvořák. Dalo se odolat? Nedalo. Nasedl jsem a podepsal režisérskou smlouvu, plný bázně i radosti a přesvědčení, že s takovýmto hvězdným komandem se nedá až tak velmi prohrát.“⁴

2.7.2 Děj muzikálu

Děj je rozdělený do třech dějství. První se odehrává v polovině šestnáctého století, kdy vojsko krutého knížete Draculy drancuje okolní vévodství. Obyvatelé vévodství utíkají do kláštera, kde hledají svou spásu. Svým vpádem naruší mši. Důstojný kněz uklidňuje uprchlíky vírou v boží spravedlnost. Do kláštera vtrhne s mnoha černými rytíři Dracula a prohlašuje, že klášter je jeho majetkem. Kněz

---

⁴ BAUER, Jan. *Muzikálový Triumf*, Knižní klub Brána, Praha 1999, str. 54

se mu odvážně postaví, ale bohužel nezabrání rabování a vraždění. Když v náruči kněze dokoná těžce raněný mnich, kněz prokleje Draculu, čímž ho odsoudí k věčnému životu a nekonečné touze po krvi. Mezitím v hlubokých karpatských lesích Transylvánie v Draculově hradě čeká na svého milovaného muže Draculova krásná manželka, kněžna Adriana, která má krátce před porodem. Je bolestmi znavena a tak jí těžké chvíle pomáhá překonat šašek, její věrný sluha a tajný ctitel. Kněžna mu povídá o své lásce ke svému muži. Když se Dracula vrátí na hrad, šašek ho vítá v předtuše blízké smrti Adriany i dítěte. Dracula opravdu nachází své dítě mrtvé a drahá žena Adriana mu umírá v náruči. Zoufalý šašek nepřímo obviňuje z její smrti i smrti dítěte samotného knížete, za což je uvržen na pranýř. V železech šašek přemýšlí o konci svého života. Zoufalý Dracula nad tělem své mrtvé Adriany obviní Boha z nespravedlnosti a pokusí se o sebevraždu, jenže s hrůzou zjistí, že se jeho smrtelné rány zacelují. Zděšení se ovšem pomalu mění v radost nad nekončícím životem. Při oslavě Draculovy nesmrtelnosti se naplňuje jeho prokletí. Zkrvavený kníže se probouzí nad svou první obětí.

Během dvou set let se k pustnoci hradu nikdo ze strachu neodváží. Píše se rok 1840. Druhé dějství nejprve diváky seznámí v Londýně se vzdálenou příbuznou hraběte Draculy, Lorraine, jež se loučí se svým bratrem Stevenem a odjíždí do Transylvánie. Kníže žije bez lásky a společnost mu dělají pouze nymfy, tedy ženy, které se díky krvavé lázni staly nesmrtelnými bytostmi. Zchudlá osiřelá šlechtična Lorraine, kterou ochraňuje pouze mladý abbé Steven, přichází na hrad. Její setkání s Draculou se stává osudovým. Draculovo charisma její nevinnou duši zasáhne. Hrabě je okouzlen její krásou a překoná svou krvelačnou touhu. Nymfy se cítí ohroženy a prosí Draculu o krvavý obřad. Dracula zve Lorraine na velkolepý ples, který pro ni připraví. Ten se nakonec zvrhne ve zvířecí orgie, jimž o vlásek unikne přihlížející šokovaný Steven, který chtěl zachránit svou sestru. Po plese Steven dojde k přesvědčení, že Lorraine je v rukou d'ábla. Lorraine se přiznává ke své lásce k hraběti. Steven se Draculu pokusí zabít, ale zjišťuje, že je nesmrtelný a sám zemře. Lorraine se touží stát nymfou, Dracula jí vyhoví.

Třetí dějství se odehrává v současnosti, kdy na předměstí Londýna plánuje Nick, vůdce motorového gangu „Stockers“, vydrancování Draculova kasina. V laboratoři v podzemí kasina se probouzí Dracula, jehož oživení má na starosti osobní lékař. Při Nickově obhlídce podzemí se objeví portrét Adriany, která se nápadně podobá jeho dívce Sandře. Nick se Sandrou přichází do večerního

programu kasina. Dracula věří, že se Adriana vrátila a vyzná jí lásku. Uražená Lorraine vyvolá skandál a bolestivě odhaluje, že kníže stále miluje Adrianu a že její oběť byla marná. Nickovi i Sandře se podaří uniknout, ale Sandra se rozhodne říct knížeti pravdu. V rozhovoru s Draculou jí ale Nick zabráni a prchá s ní. Z knížete se stane vampýr a pronásleduje je. Dracula zneškodní Nicka a vrhá se na Sandru, v tom ale kasino zdevastují Stockeři. Vše je zničeno. Draculovi se zjevují všechny bytosti, jež zahubil. Jeho osud se naplňuje. Prosí Sandru, aby ukončila jeho utrpení. Ta vpouští do temné kobky sluneční paprsky, které zžihají padlé a živým kážou žít dále.

2.7.3 Premiéra

Asi v červnu roku 1995 se začalo zkoušet. Nejprve na tanečních sálech a poté, ke konci srpna, přímo v pražském Paláci kultury, dnešním Kongresovém centru na pražském Vyšehradě, ve kterém se měla konat premiéra. Den 3. září byl osudným pro Landu, který si při automobilové nehodě zlomil ruku a utrpěl pohmožděninu celého těla. Jeho účast na premiéře tedy byla dost nejasná. O tomto problému psali novináři. Veřejnost se samozřejmě začala zajímat, jestli bude hrát titulní roli Landa nebo ho vystřídá známá muzikálová hvězda Jan Apolenář či méně známý operní pěvec Daniel Hůlka. Předpremiérové představení se odehrálo 5. října, v roli Draculy se publiku představil Hůlka. Apolenář muzikál opustil ještě během zkoušek.

Samotná premiéra připadla na magický pátek 13. října 1995. Sál Paláce kultury byl již před ní vyprodán. Do poslední chvíle nikdo nevěděl, koho diváci uvidí v hlavní roli. Všichni byli ohromně napjatí. Nakonec se otevřela opona a v kostýmu Draculy se objevil opět Daniel Hůlka, který roli bravurně zvládnul. Závěrečný dvacetiminutový ohlas diváků mluvil za vše. Kámen ze srdce spadl všem, kteří se na přípravách muzikálu podíleli.

2.7.4 *Kritika*

Kritici si nejvíce podali skladatele Karla Svobodu, který psal hudbu asi rok a půl a to ještě poté, co mu na těžkou nemoc zemřela manželka.

Deník Práce uvedl: „...Má to být moderní pohádka, která však postrádá přísnou logiku příběhu i jeho motivaci... Hudba Karla Svobody v podobě středněproudé opery je vnějškově působivá a dokonce libretu částečně vrací pevnější řád, bohužel staví na kompozičně laciných a málo původních prostředcích. Slyšíme z ní spoustu známých skladeb (včetně hitů samotného Svobody), ovšem okopírování základního gesta i konkrétních řešení Schönbergových Bídníků je skoro plagiátem...“⁵

V Lidových novinách se mimo jiné psalo: „...Propracované a jistě nákladné scénické efekty nezakryjí prázdnotu libreta ani hudební zpracování. Zdeněk Borovec sice ovládá textařské řemeslo suverénně, v písničkách Draculy se však objevuje mnoho banálních tezí, které, domnívám se, neunes ani lehká múza... Svobodova hudba se vyznačuje eklekticismem, všechny songy připomínají povědomé melodie, nepřekvapivost refrénů působí velmi unaveně... O co bombastičtější inscenace v mnoha svých složkách působí (efekty, choreografie), o to banálněji vyznívá její poselství.“⁶

„...Ač muzikálový Dracula zuby ani jednou nevyčení, na posluchače dýchne závan hrůzy - a to z hudby... V muzikálu Dracula prostě není silných melodií - i kdyby ze sebe Lucie Bíla jako Lorraine vyždímala ještě více citu... Hudebně je Dracula navážkou vyčpělých šlágrů, hudebních frází, klišé, polopatismů...“ To jsou slova z Mladé Fronty Dnes.⁷

Podobně pak psali i kritici do Denního Telegrafu, do deníku Právo i do časopisu Reflex. Na jednu stranu uznali, že výkon Lucie Bílé, Jiřího Korna, Leony Machálkové, tanečnicků skupiny UNO i Daniela Hůlky byl vynikající, ale na druhou stranu si „vychutnávali“ ostrou kritiku hudby.

Nejostřejší však byl beze sporu Jiří Kříž, kterému kritiku proti Karlu Svobodovi zveřejnili v Českém týdeníku: „...Možná babičky nad hrobem pookřejí vzpomínkou nad jeho muzikálovým, ve skutečnosti žalostným ohlasem cajdáků všech režimů a dob. Takové babičky ale na muzikály nechodí, zůstaňme tedy u toho,

⁵ BAUER, Jan. *Muzikálový Triumf*, Knižní klub Brána, Praha 1999, str. 61

⁶ BAUER, Jan. *Muzikálový Triumf*, Knižní klub Brána, Praha 1999, str. 61

⁷ BAUER, Jan. *Muzikálový Triumf*, Knižní klub Brána, Praha 1999, str. 61

že hudební relikvie celoživotního kýčáře se hodí nanejvýš k soudružskému posezení ve Sjezdovém paláci, ne však do muzikálu, který se už půl roku tváří, že mu Broadway padne k nohám i s nedalekou Svobodovou sochou... Je mi představitelů Draculy a spol. velice líto. Pražská muzikálová škola totiž odvedla svůj další polotovar...“⁸

A co na to řekl sám Svoboda? „To byla hrůza. Zhruba tak měsíc jsem z toho měl velké problémy. Některé kritiky byly spíš dojmologiemi, často plnými sprostých urážek. Posílali mě do důchodu, psali o vyčichlé pop-music, posílali cenu never more (nikdy více) do mých mozolnatých rukou, ačkoli mozolnaté ruce jsem tehdy mohl těžko mít, když jsem u nás nenapsal od roku 1988 do roku 1995 ani notu. Nejvíce mi vadilo, že ty kritiky byly velmi neodborné... Z krize jsem se dostal opravdu až po měsíci. To už jsme sbírali ceny, bylo neustále plno a přišla mi nabídka na spolupráci od textaře Michaela Kunzeho. Pochválil mě Peter Dvorský, Josef Suk, Rudolf Rokl a podobné veličiny. Tak jsem si řekl, že na těch kritikách je něco podezřelého. Jestli pak oni ty současné muzikály ve světě vůbec viděli? Jsou fundováni k tomu, aby mohli posoudit tento žánr jako takový?... Jistý český novinář mi negativní reakce některých kritiků vysvětlil docela zajímavě. Víte, řekl mi, když se nýmand strefí do pana Vokurky, říkám si, proč ten kritik nekritizuje muzikály na Broadwayi? Ve světě člověk potká úspěšné české muzikanty, ale neznám tady žijícího kritika, který by psal třeba do New York Times.“⁹

Producent Egon Kulhánek na adresu kritiky řekl: „Když půjdete na Felliniho nebo na Bergmana a budete vzteky bez sebe, že to není akční film, nebo budete u Schwarzeneggera hledat intelektuální podtext, tak jste na špatné koleji. Náš projekt si dal určité cíle, a jak Karel Svoboda, tak Zdeněk Borovec či Richard Hes nikdy nevytvořili své věci pro kluby či pár nadšených kritiků, kteří zatleskají, ale lidi tomu nebudou rozumět. Pro srovnání - máme dvojnásobnou kapacitu než Jesus Christ Superstar a v podstatě jsme na 95% neustále vytíženi, což svědčí o tom, že jsme se trefili do vkusu lidí. A já se za to nestydím.“¹⁰

---

⁸ BAUER, Jan. *Muzikálový Triumf*, Knižní klub Brána, Praha 1999, str. 62

⁹ *Dracula, muzikálový bestseller*, nakladatelství Goldstein & Goldstein, Praha 1997, str. 32

¹⁰ BAUER, Jan. *Muzikálový Triumf*, Knižní klub Brána, Praha 1999, str. 63

2.7.5 Choreografické zpracování

Muzikál *Dracula* jsem viděla pouze z videozáznamu, ale přesto mne velmi zaujal. Dokonce mám pocit, že jsem lepší muzikál u nás ještě neviděla. Představení působilo velmi napínavě. Nejvíce mne zaujal příchod velkého Draculy Daniela Hůlky na scénu, Jiří Korn v roli šaška a taneční role Krvinek. Co se týče hudby, choreografie i scény, střídal se zlý svět v podobě postavy Draculy a Krvinek a svět krásný a čistý v podobě dívek Adriany a Lorraine. Tancování bylo z choreografického hlediska propracované a promyšlené.

Krvinky byly tři, jedna dívka a dva chlapci. Choreografii měly postavenou ve stylu moderního tance. Hes zde využil jejich technických možností. Bylo to poměrně náročné. Tanečníci točili dvojité a trojitě pirouette a na jevišti pohybovaly pomocí ladných skoků. Hes nezapomněl ani na zvedačky, většinou oba chlapci zvedali jednu dívku. Často se také pohybovali po zemi a využívali tak zvané floor work, v překladu práce na zemi, kde se objevily různé typy převalů, vzporů a přízemních poloh. Na sobě měly Krvinky červené elastické kalhoty, přes ně vzdušnou dlouhou červenou sukni s rozparky a pár pruhů černé látky přes horní polovinu těla. K tomu měly bíle namalované hlavy včetně vlasů a červeně zvýrazněné oční partie. To vše ještě dokreslovaly přísné a dech beroucí výrazy samotných interpretů, kteří se nebáli občas velmi škodolibého úsměvu.

S pěvecko taneční částí účinkujících pracoval Hes tak, aby zvládala těžké pěvecké party. Často měnil rozestoupení, využil řad, kruhů, zástupů, diagonál i skupinových formací, jako byl například trojúhelník a podobné. V některých částech tančili všichni synchronně, někde se dělili a někde Richard využil kánonů, začal třeba jen jeden a postupně se přidávali ostatní. I pěvecký sbor měl v *Draculovi* poměrně dost zvedaček. Choreograf zde opět vycházel z moderního tance.

Představitelé sólových rolí byli zapojeni do choreografií dle svých možností a s přihlédnutím k tomu, kde to bylo pěvecky možné. Nejvíce si asi zatancoval interpret představující šaška. S jeho rolí si Hes také vyhrál. Zařadil do jeho vyjadřovacího slovníků různé komické skoky, chůzi a poklony.

2.7.6 *Další vývoj*

Daniel Landa se u muzikálu dlouho nezdržel. 17. listopadu se poprvé ukázal v hlavní roli. Odehrál asi čtrnáct představení a v polovině ledna 1996 ukončil spolupráci s *Draculou*, kvůli přípravě vlastního muzikálu. V té době příliš neznámý Hůlka začal rychle získávat své příznivce. Jeho popularita byla obrovská. Chvíli ho alternoval Andrej Bezčastnyj, ale ten měl příliš ruský přízvuk. Druhým *Draculou* se stal Petr Dopita, což byl operní pěvec, který Hůlku narychlo úspěšně vystřídal 6. září roku 1996, když Hůlka oznámil, že nemůže zpívat, jelikož má problémy s hlasivkami.

Další hvězdou muzikálu se stala zpěvačka Iveta Bartošová, která s ním nespolupracovala od samého začátku. V dubnu roku 1997 s *Draculou* nečekaně skoncovala úspěšná zpěvačka Lucie Bílá, která v té době již hrála v Landově muzikálu *Krysař*. Pár dní po odchodu prohlásila, že odcházela strašně nerada. *Draculu* prý sice milovala, ale jinak to nešlo. Před sebou měla další a větší projekty a tak chtěla jít dál. Bílou nahradila Leona Machálková, která se tak rozloučila s rolí Adriany. V té ji však vystřídala další známá muzikálová hvězda Iveta Bartošová. Roli Lorraine ještě alternovala Magda Malá a od roku 1998 Monika Absolonová, která původně hrála jednu z Nymf. Adrianu alternovala ještě Linda Finková a Katarina Hasprová. V trojroli Korna ještě střídal Richard Genzer nebo Jan Apolenář, který se také objevil v roli kněze. Postupem času muzikál začal hrát i Bohuš Matuš, Zbyněk Fric, Ivo Hrbáč a další.

Jednu chvíli se muzikál zpíval v anglické verzi, jenže to netrvalo dlouho, protože cizinci bohužel nedokázali zaplnit obrovské hlediště Paláce kultury a Češi chtěli vidět muzikál zpívaný česky. *Dracula* se ale jistě stal nejúspěšnějším muzikálem té doby.

2.7.7 *Derniéra*

Vzhledem k tomu, že od samého začátku byla plánovaná rekonstrukce Paláce kultury, odehrála se 5. června 1998 derniéra. Za tu dobu proběhlo 916 repríz, během kterých nedošlo k žádným velkým problémům. Muzikál do té doby vidělo přes neuvěřitelný milion diváků, což bylo do té doby velice neobvyklé vzhledem k deseti milionovému počtu obyvatel.

2.7.8 Znovuzrození krvelačného Draculy

Bratislavské divadlo Istropolis se již 11. srpna roku 1998 mohlo chlubit další premiérou *Draculy*. Hrál se tam v českém znění nejen celý podzim, ale i jaro dalšího roku. Slovenské hlavní role alternovali i čeští hosté, Hůlka tam hrál například asi dvakrát do měsíce. V další divadelní sezóně se hrál již v Prešově.

Muzikál byl tak úspěšný, že se hrál v korejské jazykové verzi i v Uměleckém centru jihokorejského Soulu a to na podzim roku 1998 a v létě roku 2000. Šlo o licenční nastudování. Spolupráce s korejskými umělci byla pro celý český tým nezaplatitelnou zkušeností. Během dvou týdnů bylo představení nastudováno na zkušebně. Borovcovo libreto se z češtiny překládalo nejprve do němčiny, až z toho se pak vytvořila korejská verze a díky dvojímu překladu vznikaly občas komické situace. Od března 2002 se hrál v ruštině i v Moskvě.

Od 27. března roku 2003 se muzikál pro svou úspěšnost na tři měsíce vrátil do Kongresového centra v Praze, bývalého Paláce kultury, kde byl díky nové technologii vylepšen po zvukové a světelné stránce. Scéna i kostýmy zůstaly původní. Režii oprášil Hes, pak začal jezdit na zkoušky i soused ze Slovenska, Jozef Bednárík. Textař Zdeněk Borovec byl v té době bohužel již dva roky po smrti. Do představení se znovu vrátil Daniel Hůlka, Iveta Bartošová a do role Lorraine dokonce tři měsíce po porodu Leona Machálková. Jako nováčci se tu objevili i umělci, kteří již s tvůrčím týmem spolupracovali v muzikálu *Monte Cristo*, například Karel Černoch nebo Josef Zima, mezi úplné nováčky patřila třeba brněnská herečka Jana Vaculíková a Vanda Konečná, které alternovaly Machálkovou nebo Ernesto Čekan a Tomáš Bartůněk, kteří alternovali v titulní roli Hůlku. Ve dvojroli Adriany a Sandry se Bartošová střídala s Kateřinou Mátlovou. Trojroli šaška, sluhy a lékaře hrál Jiří Korn a Pavel Townen Veselý, kněze hrál Černoch se Zímou, Stevena Bohuš Matuš, Marian Vojtko a David Uličník a Nicka Roman Vojtek nebo bývalý přítel Bartošové, Karol Cinno. Jako Nymfy se objevily na jevišti Hana Křížková nebo Andrea Fabiánová, Zuzana Ďurdinová nebo Jana Tyšerová a Renata Drösslerová nebo Vanda Konečná. V jedné z tanečních rolích se objevila i sólistka Národního divadla v Praze, držitelka ceny Thálie, což je ocenění za mimořádný umělecký výkon, Zuzana Pokorná. Kromě ní si zatančil i Jurij Kolva, Igor Kolva, Tomáš Böhm, Jaroslav Smíšek, Kristina Kloubková nebo Kateřina Stryková.

Večerník Praha na začátku května vytiskl: „...Původní český muzikál, který měl světovou premiéru 13. října 1995 a sklízel ovace do 30. června 1998, zažil obnovenou premiéru letos v březnu. Nikoli za všeobecného nadšení. Například hudební skladatel Karel Svoboda návrat *Draculy* na scénu pražského Kongresového centra charakterizoval jako sebevražedný skok z Nuselského mostu. A obával se právem. Nízká návštěvnost a vysoké náklady na jednotlivá představení nakonec vedly produkci k jeho předčasnému ukončení.“¹¹

Tentokrát *Dracula*, na rozdíl od prvního uvedení v Čechách, musel čelit dost veliké konkurenci v podobě muzikálů *Galileo* od Janka Ledeckého, *Kleopatra*, který v té době střídala hudební verze filmu *Rebelové* režiséra Filipa Renče a Zdeňka Zelenky a *Johanka z Arku*, který se hrál v pražském divadle Ta Fantastika a který na podzim střídal nový muzikál *Excalibur*. Muzikálů v té době bylo již opravdu spousty. *Dracula* se příliš dlouho nezdržel a odcestoval do Francie. Ještě roku 2003 se místem konání stala Paříž.

16. dubna roku 2004 uvedli novou režijní verzi muzikálu Poláci. *Draculu* nastudoval režisér Maciej Korwin. 30. dubna téhož roku mohli diváci shlédnout stejnou verzi krvelačného *Draculy* v německém jazyce ve Švýcarsku. 31. července se pod vedením režiséra Deana Welterlena muzikál rozšířil do samotného Německa.

V dalším roce se režie ujal Frank van Laeck a 3. listopadu tak mohli diváci shlédnout premiéru *Draculy* v Belgii. Roku 2006 se hrál muzikál v původní verzi Bednárika opět v Soulu, o dva roky později byl podruhé uveden v novém nastudování v Německu.

5. února roku 2009 se *Dracula* potřetí vrátil do města, ve kterém se zrodil. Pražské divadlo Hybernia se mohlo pyšnit slavným návratem Daniela Hůlky do titulní role pána Démonů. Návrat muzikálu byl trošku vzpomínkou na skladatele Svobodu, který si vzal dva roky před tím život. Hudba, ale i texty po čtrnácti letech neztratily svou sílu a zůstaly v povědomí posluchačů. Z některých písní se za tu dobu staly notoricky známé hity. Režirovat do Prahy opět přijel pan Bednárik. S tím, že se ve scénáři píše o moderní hudbě, se popral velmi dobře. Na začátek muzikálu vsunul scénu, kde zní opravdu moderní hiphopová hudba, tu ale postava Sandry na jevišti vypne a pustí retro, až v tu chvíli se rozezná Karlova muzika psaná v devadesátých letech. Choreografii upravil a přizpůsobil menšímu divadlu Richard

---

¹¹ Úryvek z článku z archivu Divadelního ústavu Praha: *Dracula* dluží účinkujícím peníze. *Večerník Praha*, 4. 8. 2003

Hes. Nejvíce práce měl asi scénograf Daniel Dvořák, který pro nový prostor vytvořil úplně novou modernější scénu. Staré kostýmy už divadlo Hybernia neuzilo, neboť zůstaly zamčené ve skříních. Nové vytvořil tentokrát kostýmní výtvarník Roman Šolc. První a druhé dějství se režijně moc nelišilo od původního scénáře, třetí se ale dočkalo inovace. Neodehrávalo se už v současnosti, ale bylo posunuto do budoucnosti do roku 2088, ve kterém toho z toho, co známe, moc nezůstalo. Budoucí svět byl předveden tak, že se žilo v troskách a odpadcích na ulici.

Pod vedením producenta dr. Oldřicha Lichtenberga se během dvou let odehrálo 160 představení v pozměněném obsazení. Životní roli Hůlky hrál tentokrát ještě rockový zpěvák Josef Vojtek a operní pěvec Marian Vojtko. Lorraine ztvárnila opět Machálková, po jedenácti letech Absolonová a poprvé Radka Fišarová. Trojroli šaška, sluchy a profesora hrál po Jiřím Kornovi Tomáš Trapl v alternaci s Jiřím Langmajerem a Alešem Hámou. Ve dvojroli Adriany a Sandry mohli diváci shlédnout Kamilu Nývltovou, která se dokonce dvakrát objevila v roli Lorraine a dále Šárku Vaňkovou nebo Zdenku Trvalcovou. Bratra Lorraine Stevena hrál kromě Bohuše Matuše nově Tomáš Savka a Josef Vágner. V roli kněze se objevil Jaromír Holub, Jiří Březík nebo Bedřich Levý, v roli Nicka Martin Pošta, Alan Bastien nebo Juraj Bernáth. Nymfy hrála již potřetí Hana Křížková v alternaci s Michaelou Noskovou, později Barborou Leierovou, dále Olga Lounová nebo Renáta Drösslerová a Sylva Schneiderová či Jana Burášová. Krvinky tančila Jovanka Skrčeská, Lenka Bílková, Marcela Karleszová, Tomáš Kuřák, Igor a Jurij Kolva, Zbyněk Šporcl a Dimitrij Dudnik. V tak zvané company, čili ve sboru, se dále objevily Libuše Vojtková, Ivana Beranová, Kateřina Malá, Linda Huňáčková, Zuzana Kábrtová, Martin Goga, Štěpán Růžička, Jan Čížek, Ivan Svyatkin, Vojtěch Vlasák a další.

V jedné z recenzí se po třetí premiéře *Draculy* psalo: „Dracula i po 14 letech má stále plno energie. Nové tváře většinou pozitivně překvapí, starší kolegové předvádí stále dobré výkony. Vytknout by se dala scénografie, se kterou si mohli autoři určitě více pohrát. Úpravy znatelné jsou, nejvíce v druhé půlce, která bude hojně rozebírána a plná rozporů. Na své si také přijdou příznivci verze staré, autoři udělali kompromis mezi novinkami a zachováním starých prvků. Celkově však jde

o kvalitní představení, které v rámci pražské scény rozhodně stojí za návštěvu, i několikanásobnou.“¹²

Monika Kněžková ve své recenzi napsala: „Z tanečního hlediska byly nejméně zajímavé krůčky, které byly po stránce taneční techniky velmi povedené. Z jejich výkonu byla cítit snaha, působil na mne však silově a chybělo mi v něm cosi, k vyjádření je asi nejbližší gesto „lusknutí prstů“. Nedokonalými slovy řečeno, postrádala jsem démoničnost krůček, neboli vzetí zvnitřku osobnosti. Z ostatních tanečníků mne nejvíce zaujal pár v roli číšníků, ze scény v casinu. Tanečník tohoto páru vynikl hlavně velmi lehce působícími skoky.“¹³

2.7.9 Životní role Daniela Hůlky

Hůlka po studiu na gymnáziu absolvoval ještě Pražskou konzervatoř. Po škole se začal v různých českých divadlech věnovat opeře. Role *Draculy*, kterou v roce 1995 získal, je pro něj bezesporu životní rolí. Stal se díky ní muzikálovou hvězdou a žánru se věnuje dodnes. Ztvárnil spoustu hlavních muzikálových rolí. Za *Draculu* byl v roce 2009 nominován na cenu Thálie. Na otázku, co ho tehdy, jako operního pěvce, přimělo jít na konkurz *Draculy*, odpověděl: „Dostal jsem pozvánku na konkurz několikrát, ale nikdy jsem nešel. Měl jsem operní angažmá, začínal jsem hostovat v Národním divadle a na muzikálový svět jsem se díval z odstupů. Pak ale přišel Lubo Fritz, můj dlouholetý kamarád, který dělal u *Draculy* asistenta režiséru Bednárikovi. Přemlouval mě, že pořad nikoho nemají a že Bednárik mě chce vidět. To už mi bylo hloupé odmítnout, navíc s Bednárikem jsem toužil pracovat, protože jsem znal jeho operní inscenace. Tak jsem si vzal noty a šel tam zazpívat s tím, že mi poděkují a půjdu zase domů. Dozpíval jsem a Bednárik se nadchl: Tak my vám děkujeme a já si říkal: Jasně, teď přijde klasické odmítnutí slovy: My se vám ozveme. Jenže Bed' o pokračoval: A chtěli bychom vám nabídnout hlavní roli.“¹⁴ O Bednárikovi Daniel tvrdí, že vše, co na jevišti umí, ho naučil on.

---

¹² Úryvek z článku na internetové adrese: <http://www.musical.cz/recenze-reportaze/dracula-se-po-14-letech-opet-zakousl/>

¹³ Úryvek z článku na internetové adrese: <http://musicalnet.cz/recenze-a-clanky/868-dracula-lezici-spici>

¹⁴ Pořád jsem Draculovo dítě. *Mladá fronta Dnes*, 24. 1. 2009

2.8 Konec taneční skupiny

Posledního května roku 1997 taneční skupina UNO ukončila oficiálně po deseti letech své působení představením, ve kterém bylo možno shlédnout vše, co UNO kdysi samostatně hrálo.

Richard Hes začal pracovat na větších projektech a nechal tanečnický z UNA, aby si našli vlastní angažmá. Pro ně ale UNO doslova neskončilo, jen už nebylo samostatnou taneční skupinou.

2.8.1 Co o skupině UNO řekli při posledním představení?

Zpěvák Pavel Vítek: „Vždycky byli „UNO“. Progresivitou i nekompromisním názorem. A proto si tolik cením četné úspěšné spolupráce, ale i našeho přátelství. Jste pořád jedničky!“¹⁵

Zpěvák Jiří Korn: „... UNO je formace, která u nás i v zahraničí slavila řadu úspěchů a právem. Moderní, úderná a dech zatajující choreografie s perfektními výkony členů této skupiny nikdy nedávajících najevo únavu... Vidíte i dnes, přestože naposled.“¹⁶

Zpěvačka Helena Vondráčková: „UNO je seskupení vynikajících tanečníků a tanečnic na skutečné světové úrovni. Ve své základní formaci byli prostě nedostižní. Srdce skupiny UNO, Richard Hes, je ideálním vůdčím elementem. Cílevědomí, razantní, nekompromisní a s obrovskou investicí.“¹⁷

Zpěvák Karel Gott: „Dodali mi sebevědomí a zbavili mne zábran tančit.“¹⁸

Zpěvačka Lucie Bílá: „1. UNO je symbol ojedinělého tanečního seskupení, které u nás nemá konkurenci. 2. UNO je pro diváka a nejen pro českého opravdový pojem.“¹⁹

Baletní mistr Vlastimil Harapes: „První vystoupení na mne zapůsobilo jako výbuch granátu - tempo, energie, spontánnost a stoprocentní zaujatost pro věc.“²⁰

---

¹⁵ Program UNO Dance Company 1987 – 97, Nota Bene Musical Production 1997

¹⁶ Program UNO Dance Company 1987 – 97, Nota Bene Musical Production 1997

¹⁷ Program UNO Dance Company 1987 – 97, Nota Bene Musical Production 1997

¹⁸ Program UNO Dance Company 1987 – 97, Nota Bene Musical Production 1997

¹⁹ Program UNO Dance Company 1987 – 97, Nota Bene Musical Production 1997

²⁰ Program UNO Dance Company 1987 – 97, Nota Bene Musical Production 1997

3. Richard Hes a jeho tvorba po rozpadu taneční skupiny

UNO

3.1 Koncertní megashow *Mise*

3.1.1 *Show Daniela Hůlky*

Ještě než se odehrála derniéra *Draculy*, začal se hrát jevištní koncert Daniela Hůlky s názvem *Mise*. S *Misí* Hůlka od konce dubna 1998 projel celou Českou republiku. Pak se po přepracování do divadelní formy od 13. června hrála na pražském Výstavišti v divadle Pyramida. Datum bylo vybráno záměrně, neboť produkci Nota Bene Musical přinášelo štěstí. Celé turné začalo na zimním stadionu v Plzni, kde mělo premiéru 23. dubna. Protože se pak v Hradci Králové, Zlíně, Třebíči, Třinci, Olomouci a Ostravě hrálo velmi úspěšně, přepracovalo se do divadelnější formy a usadilo téměř do konce roku v Praze.

Scénář, režii a choreografii vytvořil Richard Hes, režijní spolupráci dělal Filip Renč, asistenta režie i choreografie Petr Vrátil, scénu, kterou přepravovaly z místa na místo tři kamiony, Daniel Dvořák, kostýmy Gita Marcolová a Tatiana Kovaříková, projekt dirigoval Jiří Škorpík. Hudbu zkomponoval skladatel Karel Svoboda, jeho muzika tvořila podstatný díl projektu. Vložil tam písně z méně známých světových muzikálů, ale i své písně, které nezařadil do svých předešlých muzikálů. Texty psal Zdeněk Borovec a Tomáš Belko, což je textař hudební skupiny Laura a její tygři nebo Sto zvířat. Ten měl na starosti i mluvené slovo, které spojovalo pěvecké pasáže. Hes se inspiroval projekty, které se běžně na podobné bázi dělaly v zahraničí. Tam kombinují divadelní projekty a koncertní show, která stojí na jedné osobnosti a jejím repertoáru.

Na jevišti se během dvou hodin vystříдалo přes šedesát umělců. V této show, ve které nechyběly světelné a pyrotechnické efekty, si zatančili i bývalí členové taneční skupiny UNO. Daniel Hůlka zde ztvárnil bez alternace hlavní roli, Pána Démonů. Dále si zde zahrál v roli Gorta, vládce města Jezabel, Jiří Korn, Martin Pošta nebo Petr Kolář a v roli milenky Gorta, Normy, Leona Machálková, Lenka Nová a Radka Fišarová. Malého Nina hrál Matěj Gondolán nebo Michal Šmuhař.

3.1.2 *Děj koncertu*

Příběh byl inspirován sci-fi filmem s názvem Metropolis, který byl roku 1927 natočen v režii Fritze Langa. Děj se odehrává v budoucnosti.

Rebelové podle prastarých magických rituálů stvoří Pána Démonů Daniela. Když se bytost Daniel probouzí, je ohromena svými schopnostmi. S ohlušujícím hlukem se roztácejí mohutná soukolí nelidských strojů. Obyvatelé města Jesabel tvrdě pracují pro svého chlebováře Gorta. Daniel procházející davem dělníků přemýšlí o smyslu jejich dřiny a smyslu svého poslání. Vnáší mezi ně podivný neklid. Obyvatelé, kteří jsou Danielem povzbuzeni, zastavují stroje. Generalissimus Gort povolává své vojenské jednotky a nemilosrdně obnovuje řád. Daniel je ohromen brutalitou mocenského zásahu, a tak hlasitě projevuje svůj vzdor. Chaos v jeho duši ještě znásobí příchod tajemné krasavice Normy. Pán Démonů, zaskočen podivným vztahem Normy a Gorta, hledá ve svém srdci lidské emoce. Jelikož Gort žárlí, snaží se Normu ohromit vychloubačnými řečmi o svém bohatství a moci. Pán Démonů je zmaten přílišnou vyzývavostí Gortovy milenky a její vášeň odmítá. Gort projevuje svoji sílu, zfanatizovaní dělníci ho nadšeně podporují.

Malý bratr Normy, Nino, zůstává sám mezi železnými koly strojů a marně hledá svoji sestru. Nachází ale nového přítele, Pána Démonů. Daniel je zasažen Ninovou nevinností. Setkání s Ninem Danielovi pomůže chápat jeho poslání. Začíná vyzývat obyvatele Jesabelu ke vzpouře. Ovšem Norma ani dav dělníků ho nepodpoří. Pán Démonů je uvězněn. Je zklamán nepochopením svého snažení. V jeho mysli se promítají pradávnné příběhy, ve kterých vítězí zášť a zlo. Smečka Gortových pochlebovačů se baví na Danielův účet a těší se na jeho smrt.

Přízraky Danielových katů drtí jeho mysl. Jako světlo v temnotě se objevuje Nino, aby v Normě našel poslední zbytky lidskosti a s její pomocí Daniela vysvobodí. Norminy a Danielovy city se konečně vyjasní. Norma konečně poznává cit, který ji byl dosud cizí - lásku. Radost rebelů strhne do víru oslav i ostatní obyvatele města Jesabel. Gortovy jednotky tvrdě zasahují. V následující bitvě nešťastně zahyne malý Nino. Daniel nad tělem Nina zoufale přemýšlí o smyslu takové oběti ve jménu svobody. Jeho žal a zloba se obrací i proti jeho osvoboditelům - Normě a Jesabelanům. Viní je i sebe ze smrti Nina. Norma nabízí Pánovi Démonů vládu nad Jesabelem. Daniel však moc i její lásku odmítá. Konečně pochopí smysl svého poslání a mohutný proud vzpoury smete Gorta do propasti nicoty. Monotónní

zvuk strojů utichá. Šero prachu protínají paprsky slunce. V Jesabelu nastává nový, jiný den. Daniel, Pán Démonů, splnil své poslání a bez viny a pochybnosti v srdci odchází. Jeho mise je u konce.

Příběh v této show nebyl až tak podstatný, důležité byla prezentace písní z Hůlkova úspěšného sólového alba.

3.2 Monte Cristo

3.2.1 Přípravy

Když 5. června 1998 skončil v Paláci kultury kvůli rekonstrukci muzikál *Dracula*, pány Karla Svobodu, Zdeňka Borovce a Richarda Hese napadlo, že k příležitosti nově otevřeného prostoru uvedou nějakou novinku.

Monte Cristo se tak stal dalším původním českým muzikálem. Tentokrát to byl muzikál na námět známého románu populárního francouzského autora devatenáctého století Alexandra Dumase staršího, Hrabě Monte Christo. Pro muzikálové provedení byl scénář zkrácen a zjednodušen. Méně podstatné figury musely být vynechány a jejich činy se přidaly k jiným postavám.

Hudbu složil Svoboda, libreto napsal Borovec, choreografii vytvořil Hese, asistentku mu dělala Diana Nagyová, scénář byl společnou prací Hese a Borovce, režie se ujal Jozef Bednárík se svým asistentem Petrem Šimákem, kostýmy navrhl Theodor a Jan Pištěk a scénu, již vévodila obrovská pevnost či koráb téměř v reálné velikosti, Daniel Dvořák.

Stavba scény byla velice složitá, jelikož měla dávat vizuální tvar a výraz jednotlivým prostředím děje a měla spoluvytvářet scénické obrazy a jejich proměny. Daniel Dvořák ztvárnil padesát jedna scénických obrazů. Vše musel uvést do správných rozměrů, aby měla dekorace dobré měřítko vůči účinkujícím. Také musel přemýšlet nad tím, jak a po čem bude dekorace jezdit, jak se bude otáčet a jak hýbat.

Tuny železa, desítky kubických metrů dřeva a dalších materiálů, kilometry látek, drátů i lan a hektolitry vody se v polovině roku 2000 začaly zpracovávat a po zpracování byly převezeny na jeviště Kongresového centra. Scénografie *Monte Crista* překonávala rekordy nejen české, ale dost možná i evropské.

Na scéně byl instalován veliký bazén, který někdy vyvolával pomocí světla a fontánek efekt vlnění mořské hladiny. Podobná kulisa do té doby na evropské scéně nebyla.

3.2.2 *Děj muzikálu*

Píše se rok 1815 a do přístavu v Marseille připlouvá loď Faraon, jíž velí důstojník Edmond Dantes, který velení převzal po smrti kapitána. Účetní Danglars, který sám chce být kapitánem, nařkne Edmonda ze zrádného spojení s Napoleonem proti králi. Edmond však svému otci, majiteli lodi, vysvětlí, že pouze převází list do Paříže, ale neví, co obsahuje. Pak se vítá se svou snoubenkou Mercedes, což se zase nelíbí vojáku Morcefovi. Ten s Danglarsem uzavře spojení, jelikož oběma stojí Dantes v cestě. Edmond si bere Mercedes za ženu, všichni jsou šťastní, avšak před požehnáním do kostela vtrhne komisař a zatýká Dantese. Všichni jsou zmateni, jen Danglars s Morcerfem vědí, díky komu byl Edmond zatčen.

Po sedmi měsících Edmond v pevnosti If přemýšlí, z jakého důvodu je vězněn. Vzpomíná na svou milovanou Mercedes, která o svém milém ani neví, jestli již není mrtev. Po tom, co se jí Morcef pořád dvoří, svolí ke svatbě, i přes to, že stále miluje Edmonda. Je rok 1820. Edmond už je zničený a vyčerpaný, ale stále se v myšlenkách vrací ke své lásce. Abbé Faria je též dlouhou dobu uvězněn a snaží se vyplatit z vězení neuvěřitelnými částkami ve zlatě z jakéhosi pokladu. Tomu se ale komisař a dozorcí jen smějí. Abbé Faria se už několik let tajně prokopává svým ručně vyrobeným nářadím na svobodu. Chyba ve výpočtu způsobí, že se roku 1824 octne v kobce Edmonda Dantese.

Spoluvězni si vypráví své příběhy. Abbé pomáhá Edmondovi odhalit, že za jeho zatčením stojí Danglars s Morcerfem. Edmond jim přísahá pomstu a je rozhodnut utéct za každou cenu. Aby se tak mohlo stát, učí se od abbého všem vědomostem. Danglarsovi se mezi tím podařilo stát se kapitánem lodi, jež využívá jako pirátský a pašerácký koráb. Spolu se svou družkou, bývalou hospodskou, okrádá i vlastní posádku. Roku 1826 umírá starý Edmondův otec, majitel lodi Faraon, jehož jezdí navštěvovat do Paříže Mercedes se svým a Morcefovým synem Albertem. Než zemře, vzpomíná s Mercedes na svého syna. Albert se zajímá o neznámého Dantese, ale matka o něm nechce mluvit. Píše se rok 1832 a vězni se stále prokopávají na svobodu. Abbé při tom učí Dantese všemu důležitému.

V Edmondovi sílí nenávisť vůči zrádcům. Abbé těžce onemocní. Edmond se o něj stará a kope sám. Před smrtí mu abbé svěří důležité tajemství o pokladu nesmírné ceny, dává mu mapku i požehnání k útěku. Edmond je smrtí zdrcen, ale musí jí využít. Zašije se místo abbého do pytle na mrtvoly a je vhozen do moře. Zcela vyčerpán plavbou ve vlnách je vržen na břeh ostrova Monte Cristo, na němž je schován onen poklad.

Generál Morcerf pořádá slavnost, na níž je přítomna elita Paříže. Nechybí ani bankéř Danglars s chotí. Albert dorazí pozdě, jelikož byl osobně pozvat hraběte Monte Crista, který ho zachránil ze spárů vyděračské bandy. Albert svého přítele bezmezně obdivuje. Po vstupu Monte Crista se Mercedes zastavuje srdce, jelikož toho muže odněkud zná. Odchází do zahrady a vzpomíná na Edmonda. Stále ho miluje a viní se ze svatby s Morcerfem. Edmond - Monte Cristo představuje svou schovanku Haydée, která okouzlí všechny přítomné, nejvíce však mladého Alberta. Jeho otec přemýšlí, odkud ji zná. Danglars se vlichotí do přízně hraběte a nabízí mu služby své banky.

Albert přichází k Monte Cristovi na návštěvu. Hrabě pozná, že přišel za Haydée, nechá je tedy o samotě. Albert jí nešikovně vyznává lásku, ona mu vypráví svůj příběh. Monte Cristo zařídí, aby se Morcerfovo jméno ve spojení se smrtí rodičů Haydée a Danglarsova banka spějící ke krachu propíraly v bulváru. Morcerf se dozví, že hrabě má svědkyni, pochopí, kdo Haydée je a rozhodne se ji zabít. Danglars riskoval a přišel o peníze, slibuje, že všechny vyplatí, ale slib nemíní dodržet. Do lóže v divadle, ve které sedí Monte Cristo s Haydée, vtrhne Albert a vyzve hraběte k souboji za urážku jeho otce. Hrabě přijímá a po jeho odchodu řekne Haydée pravdu. Albert je synem vraha jejích rodičů.

Danglars prchá převlečen z Paříže. Monte Cristo svádí sám se sebou boj - Edmond Dantes chce pomstu, Monte Cristo o ní pochybuje. Slyší i hlas abbého, jehož ideálům se asi zpronevěřil. Morcerf jde zabít Haydée, ale Monte Cristo ho zarazí. Bojují spolu a hrabě mu podléhá. V tu chvíli ho ale zastoupí Edmond Dantes a Morcerf prohraje svůj život. První pomsta je dokonána. Mercedes si uvědomí, že Monte Cristo už není ten, koho milovala a prosí, aby ušetřil Alberta. Danglars chce prchnout, ale dopadnou ho přízraky minulosti. Je připoután ke stěžni vraku a poslán na otevřené moře. U kormidla lodi se objevuje mstitel Edmond - námořník. Danglars prohrál. Druhá pomsta je dokonána.

Monte Cristo své přísahy a hrozby proměnil ve skutečnost. S pomocí abbé Faria dochází k poznání, že dobro je víc, než pomsta. Hrabě i námořník odcházejí na konec své cesty. Ale ještě má před sebou souboj. Albert odhazuje svou zbraň, Monte Cristo ho chce zastřelit. Hlas abbého, otce a dalších ho však zastaví. Albert je zachráněn, Haydée ho objímá a Monte Cristo očišťuje svou duši. Odpouští si i s Mercedes. Z dávných dob připlouvá loď Faraon se všemi postavami a odplouvá na pouť životem ve štěstí. Odplouvá k volnosti a svobodě, k ostrovu snů, k ostrovu Monte Cristo.

3.2.3 Premiéra

Po dvou letech práce, dne 13. prosince 2000, byl Monte Cristo uveden v rekonstruovaném Kongresovém centru, bývalém Paláci kultury. V jeho sále byli navíc otevřené balkony, takže kapacita dosáhla dvou tisíc míst. Protagonisté opět vsadili na magický termín premiéry.

Pan režisér se k dílu stavěl s humorem: „Čo sa nepodarí mi, zachráni Svobodova famózna muzika, Hesova vynikajúca choreografia a výkony celého súboru.“²¹

Publiku se muzikál velice líbil, ovšem kritici opět neměli stejný názor.

3.2.4 Obsazení rolí

Hrabě Monte Cristo je nelítostný a krutý mstitel, který občas pochybuje o smyslu svého konání. Edmond Dantes - vězeň je nešťastník postupně ztrácející víru ve spravedlnost. Obě tyto postavy hrál v jedné osobě Daniel Hůlka nebo Slovák Marián Vojtko. Mercedes, Edmondovu snoubenku, která ho miluje, ale po jeho uvěznění si z osamocení vezme Morcerfa, si zahrála Leona Machálková a Vanda Konečná.

Roli moudrého starého abbého Faria hrál Karel Černoch nebo Josef Zíma. Danglarse, účetního na lodi Faranon a později bankéře, který se nebojí žádné podlosti, hrál Jiří Korn a Martin Pošta. Edmonda Dantese - námořníka, poctivého mladíka milujícího Mercedes, Radim Schwab nebo Ernesto Čekan. V roli Morcerfa, vojenského důstojníka též milujícího Mercedes, mohli diváci vidět Tomáše Bartůňka

---

²¹ Úryvek z článku na internetové adrese: <http://www.hulka.cz/aktivity/montecristo/montecristo.html>

nebo Jaromíra Adamce. Syna Mercedes a Morcerfa Alberta, který se zamiloval do Haydée, hrál Bohuš Matuš či Roman Vojtek. Z role orientální krásy Haydée milující Alberta, jejíž rodiče zabil Morcerf, se mohla těšit Iveta Bartošová a Zuza. Hospodskou, později Danglarsovou, hrála Hana Křížková či Nad'a Wepperová. Otce Dantese, majitele lodi Faraon, hrál Karel Fiala nebo Pavel Townen Veselý. Lodi Faraon hlas půjčila sólistka Metropolitní opery Eva Urbanová.

Ve sboru bylo čtrnáct zpěvaček a zpěváků a třicet dva tanečnic a tanečníků, kteří se střídali.

3.2.5 Kritika

Kritik Jan Herman 10. ledna 2001 uvedl: „...Jen malou poznámku si dovolím směrem k Hesovi. Patrně zcela pohlcen globální prací na muzikálu mi připadá, že trošku pozapomněl (společně s režisérem) na pohyb některých herců po jevišti. Příkladem budiž Iveta Bartošová, která se sic ne v mnoha případech, ale přesto, pohybuje po scéně, co by jakýsi naprogramovaný humanoid, vždy v pokleku končí u Monte Cristova obrazu. Tentokrát smekám před Karlem Svobodou. Možná k nevoli některých kritiků s plnou odpovědností píši: Hudba k Monte Cristovi je to nejlepší, co Svoboda, bráno měřítkem muzikálu, filmové či scénické hudby, kdy napsal. Jestliže v Draculovi, slušnou formou řečeno, Svoboda opakoval některé ze svých letitých motivů a námětů, při Monte Cristovi jako by znovu objevil zapomenutý pramen nápadů a invence. V mnoha případech má Svoboda ke své svobodovské klasice prostě na míle daleko. Snad díky těžkým chvilcům, jenž mu loňský rok přinesl, objevil v sobě třináctou komnatu intenzivnějšího chápání lidského bytí, v němž je náhoda určujícím faktorem života a smrti, štěstí či zármutku. Připadá mi, že veškeré tyto pocity pak vnořil do hudební stránky muzikálu...“²²

---

²² Úryvek z článku na internetové adrese: www.tiscali.cz, 10. 1. 2001

3.2.6 *Role Času*

Já jsem tento vsutku překrásný muzikál viděla 24. března 2001, kdy se v hlavních rolích představil Daniel Hůlka, Leona Machálková, Josef Zíma, Jiří Korn, Ernesto Čekan, Tomáš Bartůněk, Bohuš Matuš, Iveta Bartošová, Hana Křížková a Karel Fiala.

Kdyby v polovině představení nebyla přestávka, tak asi za celý večer nepromluví jedině slovo. Od začátku do konce jsem ho prožívala. Chvíli jsem si připadala jako Mercedes, chvíli jako krásná Haydée a chvíli jako tanečnice ze sboru. Jelikož tanečních scén je v muzikálu dost, často jsem se viděla na jevišti.

Omámila mě i scéna. Loď Faraon opravdu vypadala, jako bych se ocitla na písčité pláži někde u moře. Vězení bylo obrovské a velmi dobře propracované. Nechyběly cely, ani chodbičky.

Nejvíce se mě ale dotkla hlavní taneční role Čas, o které jsem se ještě úmyslně nezmínila. Tato postava pomáhá divákům orientovat se v čase, který by byl bez ní těžko pochopitelný. Role Čas představuje minulost, budoucnost i smrt. Když jsem se byla podívat, tuto roli tančil Vladimír Hub. Jinak ho ještě alternoval Yemi A. D. a Jurij Kolva. Yemiho A. D. jsem v té době již znala. Když jsem se v programu dočetla, že ji bude tančit pro mě neznámý Hub, mrzelo mě to.

To mě ovšem přestalo hned po prvních tónech, kdy se ležící Čas zvedl ze země a strhl z kalendáře nápis s rokem 2001, pod kterým se skrýval rok 1815, zvedl přesýpací hodiny a pootevřel jakousi stěnu, za kterou již stál Daniel Hůlka. Když byl Vladimír na jevišti, stačilo, aby stál nebo ležel a já nevěděla, jestli bude lepší sledovat jeho nebo děj, který se odehrával vedle.

Z programu jsem se dozvěděla, že Vladimír začal tančit až v sedmnácti letech na Základní umělecké škole. Od roku 1995 vystupoval v muzikálu *West Side Story* v Brně, o rok později dostal angažmá ve Východočeském divadle v Pardubicích a v roce 1998 v Tanečním divadle Bralen. Muzikálové zkušenosti získal v české a slovenské verzi *Pomády* a v muzikálu *Cyrano z predmestia*.

3.2.7 *Choreografické zpracování*

Richard pracoval kromě zpěváků, kteří měli role, především s pěveckou a taneční company. Zpívající dívky měl na jevišti čtyři, nezpívajících pět a k tomu devět nezpívajících tanečníků. Ve většině scén využíval především lidových tanců, ke kterým často vybízel hudební podklad, občas trošku zabrousil k tancům charakterním, cítila jsem vlivy Španělska nebo cikánských tanců. U dívek využil například práce s tamburínou, u chlapců různých cifer, skoků a poskoků. Do choreografií zapojoval zvedačky a celý sbor tančil převážně stejnou variací, nevyužíval kánonů, ani neupřednostňoval jednotlivce. Snažil se o změnu prostorů, tanečnický stavěl do řad, kruhů i diagonál. Hodně zapojoval tlesky a dupy. Asi dvě scény byly zaměřené spíše na moderní, řekla bych až bojový tanec. Opět zde využil synchronizace velké skupiny tanečníků. Jeho hromadné scény měly obrovskou sílu v tom, že byli tanečníci přesní a tančili třeba i jednoduché kroky stejně. Když bylo potřeba, přizpůsobil tancování hlavním rolím.

Co se týče sólové role času, často využíval jednoduchých krokových variací, do kterých hodně zapojoval akrobacii a skoky. Jeho choreografie této role byla pro diváka čitelná a srozumitelná.

3.2.8 *Derniéra*

Muzikál měl obrovský úspěch. Asi po dvou letech, dne 21. prosince 2002, se odehrálo 444. představení, které bylo poslední. *Monte Cristo* tak uvolnil cestu znovu se rodícímu *Draculovi*, který se hrál v Kongresovém centru asi tři měsíce od 27. března roku 2003.

3.3 **Křižíkova fontána**

Křižíkova fontána je pozoruhodná stavba na Výstavišti v Praze, kde má nyní kdokoliv možnost poslechnout si své oblíbené melodie, navštívit muzikálové představení nebo spatřit multimediální show.

Křižíkova fontána byla postavena u příležitosti Jubilejní výstavy roku 1891 a o sto let později byla zrekonstruována. Agentura Orfeus tam od roku 1995 produkuje scénické projekty nebo světelné a vodní produkce s doprovodem klasické či moderní hudby.

Fontánu má na starost Miloslav Janíček, který v roce 1991 agenturu Orfeus založil. Každý rok se snaží o to, aby byl na Křížíkově fontáně jiný program. Proto také musí rok co rok zvát nové a nové umělce. Divák si pak může vybrat z velice různorodého programu.

Od roku 2000 je na vodní ploše fontány filmová produkce, která si získala celou řadu obdivovatelů. Množství vodních okruhů ovládaných padesáti čerpadly a zakončenými téměř třemi tisíci trysek zajišťuje efekt fontány. Barevné efekty vytváří přes tisíc podvodních reflektorů, které dokážou vytvořit velmi širokou škálu barevných odstínů. Ozvučení zabezpečuje přes padesát elektroakustických zářičů. Program fontány je řízen pomocí počítače.

Tomáš Janíček je od roku 1994 autorem většiny vodních a světelných produkcí fontány. Mimo klasických vodních show spolupracoval na některých inscenačních představeních.

3.3.1 Romeo a Julie

Hes zrežiroval a vytvořil choreografii k modernímu zpracování *Romea a Julie*, což je divadelní hra anglického spisovatele Williama Shakespeara. Děj milostné tragédie se odehrává v Itálii, kde sídlí dva zneprátelené rody. Romeo z rodu Monteků se zamiluje do dívky Julie z rodu Kapuletů a dohodnou si tajnou svatbu. Těsně po ní je ale Romeo vyhnán z města. Juliiny rodiče o svazku své dcery s Romeem neví, a tak ji najdou ženicha Parise. Ona nejprve nechce svolit ke sňatku, ale nakonec na radu mnicha Vavřince svolí, neboť jí dává do ruky uspávací prášek, po kterém má několik hodin vypadat, jako by byla mrtvá. Den před další svatbou prášek vypije a dojde k tomu, že ji nechají pohřbit. Vavřinec vyšle posla, který má Romeovi vzkázat, aby se vrátil zpět, ale posel bohužel zprávu nestihne předat. Když se Romeo dozví, že Julie zemřela, koupí si jed a vydá se v noci do jejího hrobu, aby se v něm otrávil. Na hřbitově se setká se snoubencem své milé a zabije ho. Poté se zcela vyčerpaný a nešťastný vedle své lásky otráví. Do toho přichází Vavřinec s myšlenkou pomoci milencům k úprku, jenže probouzející se Julie vedle sebe uvidí mrtvého Romea a skutečně se zavraždí jeho dýkou. Až nad jejich mrtvými těly dojde ke smíření obou rodů.

Tato show pro všechny věkové generace poprvé v České republice využila projekce na vodu. Díky pomoci světla a choreografie vody, o kterou se postaral syn

Miloslava Janíčka, Tomáš, vznikla zajímavá podívaná, která sklídila úspěch. Kostýmy k představení vytvořila Gita Marcolová a Daniel Dvořák spolupracoval na projektu, jako architekt. Hudba i libreto jsou prací Miloslava Janíčka.

Představení *Romeo a Julie* bylo na Křižíkově fontáně uvedeno v roce 1999 a mělo obrovský úspěch u publika, jehož podstatnou část tvořili převážně cizinci. Samotná volba titulů na Křižíkově fontáně byla vždy ovlivněna tím, že na něj nebude chodit pouze domácí divák. Příběh, který se v taneční formě odehrává na jevišti, doprovází mluvené slovo z nahrávky. Přesto mu díky pohybovému ztvárnění rozumí i člověk, který česky neumí. Oko má možnost se pokochat spoustou vodních a pyrotechnických efektů, krásnými kostýmy a kvalitním baletním uměním. V *Romeovi a Julii* si zatančili mimo jiné bývalí členové taneční skupiny UNO, hlavní role Kateřina Stryková a Jan Bursa.

3.3.2 Malá mořská víla

Další Richardovou choreografií i režii byla *Malá mořská víla*, která byla 4. srpna 2000 na Křižíkově fontáně uvedena. Hudbu i libreto vytvořil Miloslav Janíček, texty napsal Ivan Hladík. Mluvené slovo se prolínalo s dramatickou hudbou a několika zpívanými hity. Choreografii fontány opět vytvořil Tomáš Janíček.

Na nahrávce spolupracovala, jako Malá mořská víla Magda Malá, kterou diváci neviděli. Princovi půjčil svůj hlas zpěvák Pavel Vitek, krále namluvil Bohuš Matuš. Mezi dalšími nahanými byli Miroslav Moravec, Zlata Emily Kinská. Zuza Ďurindová, Jaromír Adamec a sbor Lídy Nopové. Vílu na jevišti ztvárnila tanečnice Kateřina Stryková, bývalá členka taneční skupiny UNO. V inscenaci dále tančili členové skupiny Q a opět bývalí členové UNA, Marcela Karleszová-Macáková a Tomáš Böhm. Choreografie byla postavena v duchu klasického romantického baletu. Bylo využito techniky klasického tance. Hes se musel přizpůsobit prostoru, který Křižíkova fontána nabízí a povrchu, který pro tanečnický není příliš ideální.

Děj muzikálové show byl napsán podle námětu stejnojmenné pohádky Hanse Christiana Andersena, ve které něžná zamilovaná mořská víla vystoupí z hlubin moře, aby získala srdce krásného pozemského prince. Pohádka začíná tak, že nahaný hlas Miroslava Moravce zavede diváky do romantického příběhu, kde nejmladší z dcer krále podmorské říše zrovna slaví své narozeniny, když zatouží vidět prince, kterého zachránila před uhynutím v rozbouřených vlnách. Vzdá

se svého hlasu a nemá vychází z mořských vln, aby dobyla srdce člověka, i přes varování svého otce a sestry, kteří lidem v žádném případě nevěří. Princ v krásné romantické dívce najde okouzující přítelkyni a vzápětí se zamiluje do nádherné princezny z jiné země, pro kterou zapomene nejen na celý svět, ale i na svou malou mořskou vílu. Ta se obětuje pro jeho štěstí a rozplyne se v mořské pění.

3.3.3 *Notre Dame de Paris*

Notre Dame de Paris je příběh na motivy slavného románu Victora Huga Zvoník u matky boží. Byl na Křižíkově fontáně uveden ve dvou verzích. Režie se chopil zkušený Petr Novotný s asistentem Martinem Novotným, choreografií měl dělat původně Hes, ale nakonec ji postavil Vlastimil Červ. Hudbu a libreto napsal Miloslav Janíček, choreografií fontány, jak už bylo zvykem, jeho syn a texty Ivan Hladík. Režie videofilmu promítajícího se na plátně se ujal Filip Renč. Točilo se v chrámu svaté Barbory ve východních Čechách, do Paříže se kvůli tomu nejelo. Premiéra se konala v létě roku 2001, konkrétně 12. července.

Děj se odehrává ve Francii v 15. století, kdy krásná cikánka Esmeralda tančila před chrámem Notre Dame v Paříži a naprosto okouzila kněze Frollo. Ten ji chtěl získat a tak požádal nevzhledného, hrbatého chudáka zvoníka Quasimoda, kterého od mala potají vychovával, neboť byl od malička znetvořený, aby ji unesl. Quasimodo znamená jaksi nebo přibližně. Při únosu zachrání cikánku kapitán Phoebus, který se do ní také zamiluje. Na společné schůzce se nečekaně potají objeví Frollo, který Phoebuse probodne dýkou. Jelikož byla ale v pokoji s Phoebusem viděna pouze ona, je obviněna z vraždy a odsouzena k smrti. Odsouzenou Esmeraldu zachrání hrbáč, který je do ní také zamilovaný, a skryje ji ve zvonici chrámu. Když se dostane do rukou Frollovi, nechce mu vyhovět a on ji dá do rukou zlé ženy, aby ji týrala. Žena v ní ale pozná svou ztracenou dceru. Pak je cikánka odvedena na šibenici a cestou se sama přizná k vraždě, kterou nespáchala. Na její popravu se dívá z katedrály Frollo i Quasimodo, který nakonec kněze shodí dolů a sám zemře v kostnici. V náručí drží mrtvou Esmeraldu, do které byl bezmezně zamilován.

Krásnou cikánku Esmeraldu tančila dvacetiletá baletka Gloria Mielniková, hlas ji propůjčila Bára Basiková, hrbáče Quasimoda tančil Vladimír Hub, zpíval ho

Petr Kolář. Kapitána Phoebuse na jevišti ztvárnil Petr Hozman, mnicha Frolla Patrik Tenev, zatančili si i členové taneční skupiny „Q“. Pěvecké party dále nazpívali Daniel Hůlka, Bohuš Matuš, Martin Pošta a sbor pod vedením Lídy Nopové.

Až rok po premiéře se začalo hrát představení s názvem *The Best of fountain*, které obsahovalo to nejlepší, co se kdy na fontáně hrálo. Krom *Malé mořské víly* a dalších titulů, tam patřil i *Notre Dame de Paris*, ke kterému choreografii dělal již Richard Hes a tančilo v ní opět bývalé UNO. Tanečníci a herci na jevišti byli vlastně neustále skrápěni vodou, která tvořila vodní efekty. Proto nebylo možné použít mikrofony nebo mikroporty a na jevišti se příběh mohl odehrát pouze za pomoci tance.

3.3.4 Atlantida

Roku 2002 postihly Křižíkovu fontánu záplavy, ale netrvalo dlouho a fontána se znovu vzpamatovala. Už rok poté se opět stala oblíbeným místem k velkolepé podívané.

Richard Hes s fontánou zase spolupracoval roku 2004, kdy se stal režisérem legendy o zmizelé říši. *Atlantida* je název této říše a zároveň nové multimedialní show, která měla premiéru 25. června. Richard napsal námět a krom režie vymyslel společně s Miroslavou Pacolákovou choreografii. Hudbu zkomponoval opět Miloslav Janíček, choreografii fontány vytvořil Tomáš Janíček, scénografem se stal Jaromír Vlček a kostýmy navrhl kostýmní výtvarník Josef Jelínek.

Děj vypráví o sporu o trůn, který chce starý císař Atis předat svému synu Krollovi. Ovšem bohové mají jiné přání, chtějí, aby se vládkyní země stala jeho dcera Persejóna, která se chystala ke sňatku s princem Kleitem. Kroll se s přáním bohů nemůže smířit a zavraždí tak svou sestru. Hněv bohů se obrací proti celé říši, jež mizí v hlubinách moře.

Císaře Atise nazpíval Daniel Hůlka, Krolla Petr Kolář, Persejónu Barbora Basiková a Kleita Bohuš Matuš.

3.4 Muzikál Pomáda

3.4.1 *Jim Jacobs a Warren Casey*

Jacobs a Casey byly američtí herci a muzikanti. Jim se živil psaním textů pro reklamy a Warren různými brigádami. Poznali se v malé divadelní společnosti v roce 1963 někde v Chicagu. Stali se z nich nejen pracovní kolegové, ale především obrovští přátelé. *Pomáda* se zrodila v první polovině sedmdesátých let po jednom nepříliš vydařeném divadelním představení během jakési pivní noci. Jacobs tam pro zábavu vytáhl dvacet let staré gramofonové desky, protože už nechtěl poslouchat hudbu, která se v té době hrála. Na to konto se dohodl s Caseym, že by se mohli jít podívat na Broadway, což je ulice v New Yorku plná muzikálových divadel, na nějaké představení, kde by si starou dobrou muziku poslechli, jenže přišli na to, že žádný takový kus není k vidění. Jim byl plný myšlenek o zrealizování takového díla, jenže Warren se mu vysmál. K ránu Jacobse napadlo téma, ale pořad byl na to sám. Během několika dní se přihodilo něco, bez čeho by asi muzikál nevznikl, Casey přišel o práci v realitní kanceláři, kde působil jako manažer. A protože měl najednou spoustu volného času, chytil se nápadu svého přítele, sednul ke stolu a začal psát hrubý koncept příběhu o Jacobsových napomádovaných spolužácích a jejich přítelkyních z padesátých let. V té době zlaté éry rock and rollu byl on sám učitelem na střední škole. Scénář, hudba i texty písní byly nakonec jejich společnou prací. Zajímavé na tom je, že muzika byla zkomponována na jedné jediné kytáře.

3.4.2 *První uvedení*

Po roční práci byl muzikál o lásce a frajeřině s anglickým názvem *Grease*, česky *Pomáda*, uveden v malém divadelním sálku pro sto dvacet lidí, v prostorách stavební haly někde v Chicagu. Psal se rok 1971. Ani jeden z autorů tenkrát netušil, že se z díla stane jeden z nejúspěšnějších amerických muzikálů. První verzi hrálo necelých dvacet amatérských umělců pro své přátele. Těm se to tak líbilo, že z původně jednoho plánovaného představení vznikaly reprízy, během kterých se rozšiřovaly postavy a upravoval děj. Název muzikálu byl dán stylem života mladých lidí v padesátých letech, jejichž hlavními znaky byly napomádované vlasy, dlouhá auta, rock and roll a hamburgery. Z původní verze se stalo pětihodinové představení a bylo jenom otázkou času, kdy se o nové show dozví finančně

zabezpečení producenti z New Yorku. Ti brzy nabídli autorům uvedení díla v profesionálním divadle, ovšem podmínkou bylo dílo zkrátit a zbavit ho vulgarit.

3.4.3 *Pomáda na Broadwayi*

Mnohem slavnější uvedení *Pomády* se tedy konalo o rok později v divadle Eden na Broadwayi v New Yorku. Zde už byl příběh odehrán během klasických tří hodin. Premiéra se uskutečnila na svátek svatého Valentýna, což je svátek všech zamilovaných, dne 14. února roku 1972. Neuvěřitelné bylo, že se tam od té doby muzikál hrál bez přestávky přes sedm let a odehrálo se přes tři tisíce repríz.

Po slavné premiéře v New Yorku se uskutečnilo turné přes Spojené státy americké a Kanadu, po kterém následovalo uvedení v Austrálii a pak v Londýně, v divadle New London, kde hrál hlavní mužskou roli tehdy ještě neznámý herec Richard Gere. Pak už se muzikál rozšířil téměř po celé zemi.

3.4.4 *Děj muzikálu*

Muzikál začíná v létě v padesátých letech, kdy se šarmantní a sebevědomý Danny Zucco seznamuje s něžnou a sladkou dívkou Sandy. Stráví spolu romantické prázdniny u moře. V září se Danny vrací do posledního ročníku střední školy Rydell a vypráví s nadsázkou svým přátelům, jak dobrodružné léto zažil. Naivní Sandy je přijata na stejnou školu, ale Danny o tom neví. Ona také vypráví svým novým kamarádkám, jak krásné a romantické prázdniny zažila. Když se nečekaně potkají, Danny ztrácí dech a ukazuje se v jiném světle. Už není sám, ale je hvězdou své party T-Birds, takže svůj romantický vztah s nudně vypadající blondýnkou zapírá, aby před kamarády nevypadl ze své role. Snaží se ze sebe dělat nezranitelného frajířka. Láska v prostředí školy má bohužel jiná pravidla, než na osamocené pláži. Krásná Sandy znechuceně odchází a Danny se svou partou také. Hoši se jdou věnovat hraní na kytaru a snění o rychlých autech, dívky zvou novou spolužačku do své skupiny Pink Ladies a chtějí ji přijmout za členku. Na pyžamovém mejdanu holky učí v čele se svou na první pohled drsnou velitelkou Rizzo slušnou Sandy kouřit, pouští jí hudbu z rádia a povídají jí o klucích, ona je ale opatrná. Netrvá dlouho, stává se roztleskávačkou a začíná na truc chodit s jedním sportovcem ze školy. Dannyho

to štve, ale snaží se to nedávat najevo. Přesto se stane členem atletického oddílu, což je v jeho případě velmi směšné, udržuje si totiž stále roli drsného kluka.

Ve škole je vyhlášena soutěž v tanci, na kterou se všichni připravují. Moderátor Vince Fontaine spolu s učitelkou Miss Lynch vyhláší přísná pravidla. Po nich se začíná zpívat a tančit. Danny osloví Sandy, která ho stále miluje, jestli by s ním nešla soutěžit a ona nabídku přijímá. Přichází ale cizí dívka zvaná Cha-cha, která jí ho bere a vyhrává s ním soutěž. Sandy je opět zklamaná a našťvaná. Danny se snaží si Sandy udobřit a tak ji zve do autokina. Obtěžuje ji ale natolik, že se urazí a odchází. Jeho to mrzí, zůstává sám a zpívá o tom, jak ji má rád. Na dalším holčičím mejdanu se Rizzo svěřuje svým kamarádkám, že je asi těhotná a podezírá z toho nejednoho kluka. Sandy se jí snaží utěšit, ale ona to odmítá a všechny dívky vyhazuje. Sandy jde za Frenchy, která až příliš dbá o svůj zevnějšek a už se moc těší, až skončí škola a bude se moct stát kosmetičkou. Prosí ji, aby udělala něco s jejím vzhledem. Když se pak obě party setkávají v restauraci, z něžné dívky je rázem sexy dračice a Danny je z toho celý nesvůj. Příběh končí šťastně, letní milenci se udobřují a k nim se přidávají další páry, které se v partě utvořily - nejlepší přítel Dannyho Kenickie s Rizzo, Frenchy a mladý komický Doody, krásná Marty a talián Sonny, milovnice jídla Jane a optimista Roger a atraktivní roztleskávačka Patty s nafoukaným Eugenem.

3.4.5 *Filmový muzikál*

Z úspěchu muzikálu chtěl těžit i Hollywood, a tak z něj roku 1978 udělal filmovou verzi. Dodnes patří mezi nejsledovanější filmy. Režie se ujal Randal Kleiser, který vsadil na herce, tanečníka a zpěváka v jedné osobě Johna Travolta, který byl už velmi populární mezi americkou mládeží a na australskou zpěvačku Olivii Newton-John. Role Sandy byla jejím filmovým debutem. Příběh vycházel z Broadwayského uvedení muzikálu, ale byl upraven a byly k němu dopsány ještě nějaké písně. Hudba se díky filmu stala u posluchačů velmi oblíbenou.

3.4.6 Česká verze muzikálu

Licenci na americký muzikál získal pan Adam Novák, který se postaral o jeho překlad. České texty napsal Eduard Krečmar. Scénu vytvořil Michael Klang, kostýmy Daniela Flejšarová. Režii i choreografii pro Českou republiku vytvořil slovenský režisér Ján Ďurovčík. Muzikál je těžký nejen po stránce pěvecké, ale také herecké a především taneční.

Česká verze Broadwayského muzikálu *Pomáda* se měla poprvé odehrát v prosinci roku 1999 v divadle Pyramida na pražském Výstavišti. Před samotnou premiérou se ale zranila Zuzana Norisová, představitelka role Sandy, a tak se odsunula na leden dalšího roku.

Dne 13. ledna se premiéra skutečně uskutečnila, hlavní roli hrála Šárka Marková. Slavný světový muzikál se ale v produkci Adama Nováka u nás hrál pouze krátce, protože mu chyběla propagace a veřejnosti známé pěvecké osobnosti.

Obnovenou premiéru 14. února 2001 měl pod palcem pan Janis Sidovský, který se postaral o propagaci. Muzikál byl upraven po režijní stránce, měl mnohem větší reklamu a nechyběli v něm veřejnosti známí zpěváci a zpěvačky. Muzikál v roce 2001 produkoval Michal Toman.

V obsazení se střídala jako Sandy Zuzana Norisová se Šárkou Markovou. Roli Dannyho hrál Roman Vojtek, Zbyněk Fric a Jiří Koběřský. Rizzo hrála Radana Labajová, Zuzana Maurery a Daniela Šinkorová, která hrála zároveň roli Marty, ve které se střídala s Kateřinou Novákovou a Michelou Badinkovou. Badinková hrála také roli Frenchy. Kenickieho hrál Hynek Svrček a Juraj Bernáth. Miss Lynch hrála Jana Švandová a Jana Matějcová, Anděla strážného, který se zjeví jednou v noci nešťastné Frenchy, Jitka Zelenková nebo Pavel Vítek. Cha-chu si zahrála Kateřina Mátlová. Dále se v muzikálu na různých pozicích objevili Michal Pleskot, Jan Urban, Patrick Plešinger, Jan Revai, Martin Hrdinka, Alžběta Stanková a další. Do taneční složky patřili například Adéla Hájková, Pavel Strouhal, Vlastimil Červ, Filip Gröger, Václav Muška nebo Miroslav Hub.

Co se týče produkce, *Pomáda* i přes obrovský úspěch u českých diváků, štěstí příliš neměla. V roce 2002 ji převzala již třetí produkční, Libuše Barková. V srpnu téhož roku se budova nevyhnula záplavám, které zasáhly naší zemi, a tím *Pomáda* v Čechách na několik let skončila. Budova Pyramida byla zrekonstruována a dodnes ji známe jako GoJa Music Hall.

Česká verze byla znovu obnovena až v roce 2012 v pražském divadle Kalich. Divadlo se tak připojilo k celosvětovým oslavám čtyřicátého výročí slavného a dodnes uznávaného muzikálu. Pomáda je i v dnešní době velmi úspěšným dílem a i po čtyřiceti letech od svého prvního slavného uvedení plní desítky divadel a arén po celé zemi.

3.4.7 Hes a Pomáda

Richard Hes se dostal k choreografii slavného muzikálu na Slovensku. Celý muzikál se hrál ale v češtině, jelikož český překlad už tehdy byl na světě. Premiérové datum bylo 15. září 2000, čili asi půl roku po uvedení v sousedních Čechách.

Režijně muzikál pro slovenského diváka upravil Jindřich Šimek, který také celé dílo režíroval. Asistoval mu Pavol Hudák. Scénu vytvořil Alexander Babraj, kostýmy Gita Marcolová, světla navrhl Stanislav Dvořák, o zvuk se postaral Miroslav Horký, choreografii a supervizi, což je dozor, dělal Hes. Hrál se v Parku kultury a oddechu, to je kulturní zařízení v Bratislavě.

Konkurzů se zúčastnilo přes 600 lidí, konaly se na několika místech Slovenska. V konečném obsazení se střetlo několik známých jmen a pár lidí, kteří zkušenosti s divadlem neměli. Obsadili tam dvanáct hlavních postav, čtyři vedlejší a vedle toho bylo vybráno dvanáct tanečnicků. Všichni v alternacích.

Hlavní roli Sandy hrála česká zpěvačka Iveta Bartošová, Dannyho Zucca Jan Slezák. Zuzana Mauréry hrála drzou Rizzo, Anna Vargová Jane. Kenickieho ztvárnil Stano Kráľ, Rogera Marián Labuda mladší. Anděla hrál Dan Junák, Miss Lynch naše Hana Křížková. Vince Fontaina Otto Werner. Pro slovenské účinkující byla k dispozici učitelka češtiny, která dohlížela na správnost slov.

Dlouhou životnost tato verze Pomády na Slovensku neměla, s největší pravděpodobností jí chyběla propagace.

3.5 Opera Don Giovanni

3.5.1 Wolfgang Amadeus Mozart

Světově známý hudební skladatel Mozart byl poměrně úzce spjat s naší zemí. Narodil se v 18. století v Rakousku, ale část svého života prožil v Čechách a velmi rád se k nám vracel. Je považován za největšího skladatele klasické hudby všech dob. Jednou z jeho nejslavnějších oper, která má spojitost s českou zemí, je *Figarova svatba*. Ta měla premiéru sice roku 1786 ve Vídni, ale mohutných ovací se dočkala až o rok později u nás. Na základě prvního úspěchu dostal Wolfgang od impresária Pasquala Bondiniho objednávku na nové dílo. Tehdy nikdo nemohl tušit, že vznikne jeden z největších skvostů operní literatury. Jako námět byla použita legenda o Donu Juanovi. Opera *Potrestaný prostopášník aneb Don Giovanni* měla světovou premiéru 29. října roku 1787 v pražském Nosticově divadle. Sám veliký Mozart tenkrát své dílo dirigoval osobně. K výjimečnosti opery přispívá fakt, že dodnes zní v prostorách Stavovského divadla. Opera byla u nás nastudována v několika verzích. Původně se zpívala v německém jazyce, až v první polovině 19. století byla poprvé přeložena do češtiny. Od nás se rozšířila a hraje se po celém světě.

3.5.2 Děj opery

Příběh se odehrává v sedmnáctém století v nejmenovaném španělském městě. Ústřední postavou je prostopášník Don Giovanni, který láme srdce spoustě žen. Jeho pravou rukou je jeho oddaný sluha Leporello. Giovanni se zasnoubí s Donnou Elvírou, ale kromě jiných nádherných žen touží po Donně Anně, za kterou vlezde do domu, aby ji mohl svést, a v roztržce zavraždí jejího otce. Zhroucená Anna přísahá Giovannimu pomstu. O pomoc poprosí svého ctitele Dona Ottavia. Mezitím milovník žen Giovanni poblouzní vesnickou dívku Zerlinu, jejíhož snoubence pošle s Leporellem do hospody. Ta už skoro podlehne jeho kouzlu, když se do toho objeví Donna Elvíra a odvede ji. S prosbou o nalezení vraha starého komtura, zavražděného otce Anny, za ním přijde Don Ottavio. Ke konci hovoru ho Anna pozná podle hlasu a opět naléhá na Ottavia, aby otce pomstil. Aby mohl Giovanni svést Zerlinu, pozve ji se snoubencem i se svatebními hosty k sobě na hostinu. V maskách se tam dostane i Elvíra, Anna a Ottavio. Snoubenec Masset mu nejprve

přeruší namlouvání své lásky, Elvíra a Anna ho pak veřejně označí za vraha. On ale prchne.

Ve druhém dějství se Don Giovanni snaží o komornou Elvíru, a proto si s Leporellem mění své oblečení. Leporello v přestrojení odvádí Elvíru z domu, ale načapá ho Anna s Ottaviem, takže musí vyzradit, že není tím, kým se zdá. Jeho pán se s ním na útěku setká na hřbitově a přímo před sochou komtura se chvástá svými činy. Socha promluví a pokárá ho za jeho chování, ale on si z toho dělá legraci a pozve ho na večeři. Komtur jeho pozvání překvapivě přijímá. Donna Elvíra se ho snaží přemluvit k tomu, aby se napravil, ale je to zbytečné. Socha ze hřbitova opravdu přichází na připravenou hostinu. Při podání ruky Giovanni padne k zemi v bolestech a propadá se za své hříchy do pekla. Na konci Donna Elvíra odchází do kláštera, Donna Anna skončí s Donem Ottaviem a Zerlina se svým Massetem.

3.5.3 *Hes a Giovanni*

V roce 2003 se k režii a choreografii Mozartovy opery *Don Giovanni* dostal Richard Hes. Premiéra se konala 11. července ve Stavovském divadle v Praze. Na opeře spolupracovala asistentka režie Miroslava Pacoláková, scénograf Josef Svoboda, osvědčený kostýmní výtvarník Theodor Pištěk a kromě našich zpěváků i pěvci z Metropolitní opery. Metropolitní opera je operní scéna, která stojí v New Yorku a představuje největší organizaci klasické hudby ve Spojených státech amerických. Hudebního nastudování se ujala Olga Machoňová-Pavlu, která rovněž fungovala jako první dirigent. Hudbu složil Wolfgang Amadeus Mozart, libreto Lorenzo Da Ponte. Do Prahy byl povolán jako dirigent Asher Fisch, což byl hudební ředitel Israel Opera v Tel Avivu dirigující nejlepší evropská tělesa. Kromě toho působil jako dirigent v Metropolitní opeře.

Co se týče obsazení, hlavní roli Dona Giovanniho zpíval barytonista Daniel Hůlka alternující se s místními pěvci, Romanem Janálem a Martinem Bártou a kanadským barytonistou Gerardem Finleym. Sluhu Leporella zpíval Tomáš Bartůněk a Maurizio Muraro, Dona Ottavia Marián Vojtko a kolumbijský tenorista Juan José Lopera, Masseta hrál Václav Sibera, Donnu Annu ztvárnila Američanka Alexis Magaró nebo sopranistka Adrienne Pieczonka, Donnu Elvíru zpívala Američanka Emily Magee a Němka Katherina Müller, Zerlinu hrála domácí Tereza

Mátlová, Il Commendator Čech Michael Pavlů. Hes si do představení přidal ještě tři taneční postavy v podobě soch, které dokreslovaly příběh.

3.5.4 Recenze

Velmi mne zaujala reportáž Jany Moravcové: „Zvědavost na nové nastudování nám velela navštívit hned první představení 11. července 2003. Zvědaví jsme byli a těšili se na všechno - zejména na novou scénu, o které jsme pořád nemohli vyzvědět nic konkrétního, a na kostýmy. Říkalo se, že představení bude poněkud avantgardnější a dynamičtější, takže jsme ohledně kostýmů ve své fantazii nevyloučili ani džíny. A vtipkovali jsme na téma, zda-li nám Richard Hes nakonec neudělá z této opery balet.“²³

Je pravda, že se do té doby Richard s jiným žánrem, než byl muzikál, nesetkal. Musela to pro něj být obrovská výzva. Autorka reportáže ve svém článku pokračovala: „Následné vychutnávání krásné dlouhé přede hry, kterou pod taktovkou elegantní dirigentky Olgy Macháňové-Pavlů hrál orchestr opery Mozart, nám trochu hodně rušil první choreografický prvek - komická postava a la Mozart, která pobíhala po scéně, rozhazovala notové listy na poslední chvíli napsané overtury a připravovala tři hlavní taneční figury-sochy - Amore, Vendeta a Morte (v prvních dvou jsme rozeznali bratry Kolvovy a ve třetí Marcelu Karlezsovou). Scénografie byla skutečně netradiční - scény se vytvářely a měnily prostřednictvím různě širokých a různě umístěných závěsných ploch a pomocí osvětlení. Byla jednoduchá a působila příjemně odlehčeným dojmem. Tři základní taneční figury nabývaly během děje různých variant jako Sesso (sex) a princip mužství a ženství, Passione (vášeň), Follia (bláznovství), Stupidita (hloupost), Libertinaggio (zhýralost) a Punizione (trest). Některé výrazové prostředky občas připomněly muzikál Dracula (Morte asistovala při smrti Komtura prakticky stejně jako Krvinka) a hlavně Monte Cristo (použití dlouhých stuh jako vazeb mezi postavami - stuhy byly tentokrát barevné, rozebírání katalogu krásek na jednotlivé listy v Madamině se podobalo číslu Noviny, noviny). Celkově bylo nastudování posunuto k úsměvnějšímu pojetí většiny scén, k čemuž napomáhaly stylizované kostýmy... Ovšem árie se všechny nesly v důstojném duchu

---

²³ Úryvek z článku na internetové adrese: <http://www.hulka.cz/aktivity/dongio/dongiotisk.html>

hodném této opery. Včetně drásavého dramatického pádu Dona Giovanniho do pekel. Bavili jsme se výborně. Pěvecké výkony byly vynikající.“²⁴

Hes sám po premiéře uvedl pro jeden internetový portál: „Operní režie jsem se zpočátku obával. Hlavně jsem měl strach z boje s konzervatismem.“²⁵

3.6 Muzikál Noc na Karlštejně

3.6.1 Hudební divadlo Karlín

Noc na Karlštejně je původně divadelní hra spisovatele Jaroslava Vrchlického. Zdeněk Podskalský se pak stal režisérem stejnojmenného filmu s Vlastimilem Brodským a Janou Brejchovou v hlavních rolích, který byl uveden roku 1973. Hudbu k filmu zkomponoval Karel Svoboda a texty napsal Jiří Štaidl. Libreto k muzikálu, který se rozhodlo uvést vedení Hudebního divadla Karlín v čele s ředitelem Egonem Kulhánkem, přepracoval podle svého otce Zdeněk Podskalský mladší. Svobodova slavná filmová hudba se Štaidlovými texty byla zachována, ale nově k nim přibýly jeho další hity s texty Eduarda Krečmara. Hity s názvem Do věží nebo Lásko má, já stůnu, se staly oblíbenými po celé zemi. Režie se chopil ostřílený muzikálový režisér Petr Novotný, choreografie Richard Hes, choreografie šermů Pavel Konvalina. Patrovou scénu vytvořil Ivo Židek a kostýmy Lucie Loosová. Muzikál se uvedl 11. a 12. června 2004, ale nehrálo se v kamenném divadle, nýbrž na nádvoří Nostického paláce na Maltézském náměstí v Praze. Jeviště bylo na rozdíl od hlediště zastřešené, orchestr s dirigentem Františkem Drsem měl místo v přilehlém krytém paláci. Vedení divadla také kalkulovalo s tím, že se po letní sezóně *Noc na Karlštejně* přestěhuje do Kongresového centra na pražském Vyšehradě, kde zrovna Hudební divadlo Karlín sídlilo, neboť jeho stálá divadelní budova byla poničena záplavami.

Diváci byli poměrně spokojeni, je to taková odlehčená verze filmu. Počasí během prvního léta příliš nepřálo, a přesto představení pod širým nebem mělo velmi dobrou návštěvnost. To poslední se odehrálo 28. srpna a od poloviny října se opravdu přesunulo do Kongresového centra, kde už nebylo třeba, aby měly uvaděčky pro diváky připravené pláštěnky pro případ, že by začalo pršet.

²⁴ Úryvek z článku na internetové adrese: <http://www.hulka.cz/aktivity/dongio/dongiotisk.html>

²⁵ Úryvek z článku na internetové adrese: <http://spj.scena.cz/index.php?d=1&o=3&c=2465&r=2>

3.6.2 *Děj muzikálu*

Hlavní zápletkou příběhu je historicky známý a doložený zákaz císaře Karla IV. z druhé poloviny čtrnáctého století, který znemožňuje ženám vstup na hrad Karlštejn. Jeho žena Eliška Pomořanská je nejen zvědavá, ale také žárlivá, a tak do hradu proniká, pomáhá jí arcibiskup Arnošt. Bohužel není sama. Neteř správce hradu jménem Alena chce vyhrát sázku se svým otcem, ve které šlo o to, že pokud stráví noc na Karlštejně a nikdo ji nechytí, bude se moct vdát za císařského sluhu Peška, a tak se na hrad vydává také. Máme tedy na hradě hned dvě ženy. Eliška drží v přestrojení za Peška stráž přímo před pokojem císaře. Pešek se proto zavře do svého pokoje a nesmí vylézt. To se ale nelíbí jeho nastávající Aleně, která mu začne dělat naschvály, baví se s jinými muži a podobně. Na hradě je jako host z politických důvodů vévoda Štěpán Bavorský a cyperský král Petr, kterému se nelíbí císařův zákon. Oba dva si Aleny všimnou a začínají ji hledat. Když jde Štěpán k císaři, všimne si ženy, která hlídá jeho pokoj. Neví, že je na hradě více žen, takže si myslí, že je to Alena. Petr se s ní dá do souboje, ale ona mu zlomí meč. V tu chvíli ji okamžitě pozná Karel IV., neboť jediná žena, která to umí, je jeho manželka. Odpustí jí a ještě tu noc chtějí opustit hrad, aby nedošlo ke skandálu. K tomu ale dochází, protože Štěpán a Petr vyvolají poplach, že se na Karlštejně schovává žena. Všichni ji začnou hledat. Štěpán Alenu najde a dá se s ní do souboje, to však císař zastavuje. Mezitím se Eliška převlékne do svých šatů a hrad opouští sama. Záhy se otevírá brána hradu a Eliška přijíždí na Karlštejn. Císař ruší svůj zákaz a od té chvíle jsou ženy na hradě vítány.

3.6.3 *Noc na Karlštejně dnes*

Dvě sezóny se hrál muzikál v létě na nádvoří Nostického paláce a od podzimu do jara v Kongresovém centru. V roce 2006 už se venku bohužel nehrál, neboť soubor Hudebního divadla Karlín, přes léto zkoušel nový muzikál *Producenti*. To ale *Noc na Karlštejně* nezastavilo, neboť je to divadlo repertoárové. V říjnu téhož roku se ansámbl přesunul zpět do Hudebního divadla Karlín, které bylo rekonstruováno od jara předešlého roku.

Muzikál se hraje dodnes, třeba jen jednou měsíčně, ale hraje. Je to divácky velmi oblíbený titul, což dokazuje, že bude nyní končit již osmou divadelní sezónou.

3.6.4 Obsazení rolí

Co se týče obsazení, hlavní roli královnu Elišku Pomořanskou hraje zpěvačka Monika Absolonová alternovaná neméně známou Kateřinou Brožovou. V roli pražského arcibiskupa Arnošta z Pardubic mohli diváci shlédnout pana Radoslava Brzobohatého, který hrával současně tu samou inscenaci i pod vedením Východočeského divadla v Pardubicích u zříceniny hradu na Kunětické hoře ve východních Čechách. Tam hrál ale roli císaře římského a krále českého Karla IV. V Praze hraje Karla IV. Petr Štěpánek nebo Pavel Římský a Arnošta z Pardubic Petr Kostka. Mojmír Maděrič a Andrej Hryc hrají bavorského vévodu Štěpána, cyperského krále Petra Lumír Olšovský, Václav Vydra a Václav Vostarek. Alenu hraje Hana Holišová nebo Linda Fikar Stránská, císařova šenka Peška ztvárňuje Roman Vojtek nebo Lumír Olšovský. Ješka z Wartenberka, což je správce na Karlštejně, hraje Roman Škoda a Libor Žídek, hofmistryni na Karlštejně Vlasta Peterková či Gala Macků. Veliký úspěch má Bohuš Matuš coby trubadúr, který se střídá s Janem Urbanem. Velitele stráže představuje Josef Opl, správce hradu Karlík, na kterém sídlila císařovna, Pavel Čícel. Krom hlavních a vedlejších rolí v muzikálu účinkuje živě orchestr Karla Vlacha, symfonický orchestr, pěvecký sbor a balet Karlínské scény.

3.6.5 Kritika

Kritici se shodli na tom, že nejlepší je na celém muzikálu hudba a režie. „... Interpretace písní patří k tomu nejlepšímu, co Noc na Karlštejně nabízí. Novotný měl šťastnou ruku, když ke karlínskému souboru přizval Moniku Absolonovou (střídá se s Kateřinou Brožovou) nebo Bohuše Matuše (alternuje Jan Urban). Na první premiéře oba zazpívali s jistotou a jinak nevýrazné představení posunuli o krok vpřed. Matuš (jehož všudypřítomný šátek na hlavě nechybí ani zde) zde uplatnil svůj bohatý hlas, který tentokrát v pasti současných nevýrazných textů, ale zvonivou čistotou připomněl filmového Waldemara Matušku... Výteční zpěváci tak ozdobili známý příběh, který jinak ničím nepřekvapí. Scéna by mohla posloužit prakticky jakékoli hradní adrese, choreografie Richarda Hese postrádají ve většině originální nápad, odcházející sbory tanečníků navíc dokážou na rozvrzané scéně i za ní

způsobit takový rachot, že přehluší úvody následujících dialogů. I když tento nedostatek lze pro následující reprízy odstranit...“²⁶

3.6.6 Choreografické zpracování

Pro Richarda na tomto muzikálu příliš práce nebylo. Bojové scény postavil Konvalina. Hes měl k dispozici pět tanečních párů a asi deset lidí ze sboru, kteří do toho zpívali. První choreografií je valčík na plese, kde mají dámy dlouhé těžké šaty s vlečkami a padlými rukávy. Je to jednoduchá kroková valčíková scéna připomínající polonézu, kam Richard zařadil jednu zvedačku. Využil několika formací, především řad a kruhů. Další choreografií je skočná veselá scéna kejklířů, tam se objevují postavy s maskami, šašek, cikánka a jiné. Využil zde akrobacie. Poslední choreografií je pánská scéna v hospodě na známou píseň Hoja hoj, kde se jedná spíše o hereckou záležitost. Choreografie diváka příliš nenadchne.

3.7 Muzikál Golem

3.7.1 Palác u Hybernů

Muzikál *Golem* otevřel zcela novou pražskou divadelní budovu, moderní divadlo Hybernia. To mělo možnost zrodu díky přestavbě paláce U Hybernů, který již měl dlouholetou divadelní historii. Historie budovy spadá až do 14. století, kdy byl na stejném místě postaven gotický klášter svatého Ambrože. Během husitských válek byl kostel poměrně dost poničen. V sedmnáctém století k nám přišli irští františkáni, latinský název pro Irsko je Hybernia a postavili na místě barokní klášter. Na konci osmnáctého století se rozhodlo o přestavbě na celnici. Ve dvacátém století byly prostory využívány jako výstavní síň. Myšlenka rekonstrukce v jednadvacátém století vznikla v hlavě pana Oldřicha Lichtenberga, který v té době již vlastnil nedaleké muzikálové Divadlo Broadway, které se vybudovalo přestavěním starého kina. Na otázku, proč zrekonstruoval další divadlo, odpověděl: „Tak já jsem trochu snílek. Neumím žít ze dne na den, bez plánování budoucnosti. To znamená, že vozit se na vlně úspěchu vidím jako strašně krátkodobou záležitost. Za tou vlnou je

---

²⁶ Úryvek z článku z archivu Divadelního ústavu Praha: KÁBRT, Jan. Zpěváci zdobí Noc na Karštejně. Monika Absolonová a Bohuš Matuš vévodí jinak průměrné letní muzikálové inscenaci. *Mladá fronta Dnes*, 14. 6. 2004,

strašná díra, na to pozor. A jak jsem denně k nám do Divadla Broadway chodil kolem Hybernie a viděl, v jakém stavu ten palác je – to byly strašné ruiny, tak se mi začal v hlavě rodit plán. Obzvláště když hned na začátku Hyberské ulice bývalo krásné komorní divadlo, které by tak stálo za to pokusit se obnovit. Tak jsem si vysnil, že by se právě v tomhle prostoru v Hyberské a Příkopů dala udělat skutečná pražská Broadway, že by si Praha zasloužila skutečnou muzikálovou ulici, takovou, jakou má Londýn či New York. No a Hybernie je druhým pokračováním smělého plánu. Ovšem jde o nesrovnatelné sousto. Nejen pro mě, ale i pro investory.“²⁷

Autorem projektu divadla byl Michael Klang, oprava začala v roce 1997, byla to jedna z posledních netknutých památek v centru hlavního města. Kapacita hlediště nyní skýtá 800 lidí. Divadlo provozuje společnost Hybernia, která má budovu pronajatou ještě na pár desítek let od Státního fondu kultury a o program na nové scéně se stará společnost Golem Production.

3.7.2 Legenda o Golemovi

Už od dob starověkého Egypta existuje spousta představ o fyzickém zjevu Golema a je o něm známa spousta legend. Jednou z nejznámějších je ta z šestnáctého století z Prahy, kdy byl Golem stvořen pro ochranu židů před křesťany, kteří je často napadali.

Golem v hebrejštině představuje něco neúplného nebo nedokončeného, nedodělaného. Je to podle židovských legend člověkem oživená hliněná socha. Byla to silná bytost, která nemyslela a obvykle pouze plnila příkazy toho, kdo ji přivedl k životu. K tomu byl potřeba jakýsi šém, který se vkládal do hlavy. Byl to magický předmět, který podle legendy použil při ožívování Golema rabín Löw. Proto, aby byl Golem opět ve stavu neživém, musel se šém z hlavy vyjmout. V oživené postavě se hromadila obrovská síla, takže Golem potřeboval neustále něco na práci. Až když mu jednou zapomněl rabín předmět vyndat, socha začala z nudy ničit Staré Židovské město a její stvořitel si uvědomil, jaké nebezpečné monstrum na svět přivedl. Podle pověr ho nakonec zničil a šém hodil do řeky Vltavy.

---

²⁷ Úryvek z článku z archivu Divadelního ústavu Praha: JANOUCH, Roman. *Největší z legend ožívá*, Haló noviny, 10. 11. 2006

Ve dvacátém století bylo o Golemovi natočeno několik filmů, převážně v německém jazyce, ale nedochovaly se. Roku 1915 vyšel román s názvem Golem, který vydal Rakušan Gustav Meyrink. Jeho matka byla Češka a on v rodné zemi své maminky prožil část svého života. V roce 1951 byla u nás na toto téma natočena v režii Martina Friče dvoudílná historická pohádka *Císařův pekař a Pekařův císař*, kde se v hlavních rolích objevil Jan Werich a Nataša Gollová.

3.7.3 Muzikál

Myšlenka znovu oživit Golema vznikla v hlavě Zdeňka Zelenky a Filipa Renče už v roce 1993. Do roku 2006, kdy měl premiéru muzikál o slavné neživé bytosti, tak vzniklo nemalé množství verzí scénáře. Zelenka vždy vycházel z legend o tajemné bytosti, která byla na konci šestnáctého století povolána vždy, když bylo zapotřebí postarat se o ochranu židů. Materiálů nebylo moc, i když přečetl vše dostupné, a tak musel zapojit svou fantazii. Autor chtěl původně ve spolupráci s Renčem natočit v duchu tohoto tématu film, jenže kvůli vysokým nákladům se jeho představy neuskutečnily, a tak nakonec společně našli jinou variantu, kterou byl muzikál. Ve finálním zpracování díla se k legendám přidala láska židovské dívky Rebeky a křesťansky založeného mladého chlapce Vojtěcha. Díky tomu byl příběh originální, z původní knižní předlohy tam toho příliš nezůstalo, asi jenom motiv dvojnickví hlavního interpreta.

Postava Golema byla ztvárněna obrovskou loutkou. Vycházelo se z letitých grafických kreseb. Golem nebyl hliněný a přerostlý jako v pohádkách *Císařův pekař a Pekařův císař*. Byl pohyblivý a silný, měl schopnost měnit svou velikost nebo brát na sebe podoby živých i mrtvých, ale především byl tentokrát pro účely muzikálu schopen lidského citu. Byl schopen milovat. Základním konfliktem se stala chyba židovských studentů rabína Löwa při jeho tvorbě. Autor scénáře se dočetl, že když se nepodaří přesně stanovený rituál jeho zrození, Golem pak má jiné vlastnosti. V jeho novém příběhu si chtěla Rebeka s Vojtěchem v době, kdy vrcholily boje mezi pražskými křesťany a obyvateli židovského ghetta, prosadit svou lásku. Do vztahu milencům zasahovalo obrovské zrozené monstrum.

Kvalitní hudbu k muzikálu složil během sedmi měsíců výtečný Karel Svoboda, jemuž ale podle kritiků u tohoto titulu nejspíš došla fantazie. Bohužel v něm nebyl žádný výrazný nápaditý hit, který by v muzikálu chybět neměl.

Choreografii vytvořil Richard Hes a režie se chopil ostřílený režisér Filip Renč, scénář napsal zkušený Zdeněk Zelenka. Na projektu se dále podílel textař Lou Fanánek Hagen, kostýmní výtvarník Roman Šolc a scénograf Šimon Caban. Protože se v představení používali různé triky tak zvaného černého divadla, povolal se specialista Pavel Marek, který pomáhal s vizuálními efekty a kouzly. Tento druh divadla spočívá ve využití černého pozadí a tmy v sále, ve které divák vidí pouze to, co je osvětlené zdroji ultrafialového záření. Obří loutky do *Golema* vytvořil broadwayský specialista, designér světového muzikál Eltona Johna *Lví král*, Michael Curry. Aby bylo představení vhodné i pro zahraniční návštěvníky, bylo využito zařízení, díky kterému mohl sledovat po celou dobu titulky, které se promítali v anglickém, německém, ruském, francouzském, italském a španělském jazyce.

Premiéra se uskutečnila 23., 24. a 25. listopadu roku 2006. *Golem* byl současný svou scénou, kostýmy, ale i různými efekty a kouzly z oblasti černého divadla. Zkritizována byla hudba a pohled na Golema, který vypadal jako vrah z hororu. Od března 2008 se muzikál začal střídat s muzikálem *Tři mušketýři*, který se vrátil znovu do Prahy po úspěšném zájezdu na Nové scéně v hlavním městě sousedního Slovenska. V roce 2009 se v Hybernii začal hrát obnovený muzikál *Dracula* a od té doby se *Golem* zatím do Prahy nevrátil.

3.7.4 Děj muzikálu

První polovina byla v podstatě o příčinách zrození Golema a druhá polovina se nesla v duchu jeho zlikvidování.

Příběh nás zavádí do Prahy v době šestnáctého století. Téměř každý člověk se obává, jestli se dožije dalšího dne, neboť má strach z velmi rychle šířícího se moru. To je nemoc, na kterou umírají převážně pražští křesťané. Ti ze současného stavu obviňují židovské obyvatelstvo a podezírají je, že z nenávisti k nim tráví vodu ve studnách. Spory mezi oběma stranami ústí v krvavém pogromu, během kterého křesťané zavraždí několik nevinných židů. Během nepokoje se seznamují hlavní hrdinové. Křesťan Vojta židovce Rebece zachraňuje život. Netrvá dlouho a stávají se z nich milenci. O Rebeku se od mala stará rabín Löw, který se jí ujal. Nyní má strach o židovské ghetto, neboť opět sílí nové nebezpečí. Na pražském hradě se rabín pokouší přemluvit císaře Rudolfa II., aby židům poskytl vojenskou ochranu. Císař je ale vůči požadavku lhostejný, věnuje se raději popíjení vína,

ženám a společenským zábavám. Jedné noci se zoufalému rabínovi zjevuje duch praotce Abraháma a radí mu, aby zrodil toho, který je na svět přivolán pokaždé, když jsou židé v ohrožení. Upozorňuje ho také na zásady, na které se při zrození Golema, nesmí zapomenout. Rabín poslechne a za pomoci svých studentů ho někde za Prahou u břehu Vltavy přivede na svět. Golem má schopnost brát na sebe podobu člověka, což je možnost, jak se nenápadně pohybovat mezi křesťany a zjišťovat, co na židy chystají. Bytost je němá a poslouchá pouze toho, kdo ho stvořil. Problém je v tom, že došlo během stvoření k chybnému kroku, jehož následkem je, že je Golem vybaven citem. Je schopen milovat. Rabín ho schová na půdě, kde se často schází milenci Vojtěch a Rebeka. Není divu, že se právě do ní Golem zamiluje. Dále jde v příběhu především o milostný trojúhelník Vojtěch, Rebeka a Golem. Nešťastně zamilovaná bytost se snaží Vojtu odstranit. Dokonce se za něj převtělí a spáchá tak zločin, za který doufá, že bude obviněn a popraven. U soudu nakonec zasahuje otec Abrahám, který také rozhodne o tom, že Golem neplní své poslání, a tak musí být zničen svým stvořitelem. Po jeho rozpadu na prach milencům v lásce téměř nic nebrání. Protože je každý z jiné skupiny obyvatelstva, muzikál končí modlitbami za usmíření.

3.7.5 Obsazení rolí

Mezi účinkujícími se objevili české pěvecké i taneční hvězdy. Hlavní roli Vojtěcha hrál a zpíval Josef Vojtek v alternaci s Petrem Kolářem a Kamilem Stříhalkou. Mladou dívku Rebeku hrála Dasha, Lucia Šoralová nebo Zdeňka Trvalcová. Jiřímu Kornovi byla napsána na tělo role židovského pouličního obchodníka Mordechaje. Střídal se s ním ještě Vilém Čok a Tomáš Trapl. Panovníka Rudolfa II. si zahrál Petr Štěpánek, Vlastimil Zavřel a Ivan Vyskočil. Rabín Löw byl rolí Petra Muka, Martina Pošty, Dušana Kollára a Bedřicha Levého. Kněze Štěpána Skotnicu hrál kromě Bohouše Josefa ještě Zbyněk Fric a Marian Vojtko, hostinskou Rozinu Petra Janů, Ilona Czáková a Hana Křížková. Marianu hrála Martina Michalcová, Linda Finková a Olga Lounová, Samuela Tomáš Savka, Bedřich Levý a Jaromír Holub, Jakoba Alan Bastien, Jan Smigmator a Pavel Polák, Huberta Martin Skala, Martin Hudec a Jan Fiala. Tancem oživovala statické pěvecké scény dívka nazvaná Rajče, tu tančila Kristina Kloubková, Jovanka Skrčeská a Gabriela Jemelíková. Golema hrál Dmitrij Dudnik, Martin Kalous a Miloslav Saidl.

V dětských rolích se objevila například mladá Anna-Marie Lichtenbergová nebo sedmiletý Oskar Hes, který měl již v té době zkušenosti z natáčení pohádky a několika reklam. Jeho bratr Oliver byl zaměřen spíše na sport a na techniku. Součástí muzikálu *Golem* byla dámská a pánská company. Předtočeného zjevujícího se praotce Abraháma, což byl Löwův rádce, v nadživotní velikosti na videoprojekci představoval zkušený herec František Němec.

3.7.6 Kritika

Velmi mne zaujala recenze z jednoho internetového portálu: „Když muzikály rozjížděly svou slavnou éru, byla to senzace. Nebylo snad člověka, který by se nechtěl na muzikál podívat, a drtivá většina si také toto přání vyplnila. Nezapomenutelné melodie Drákuly si prozpěvoval kdekdo, jeho děj lidé bezpečně znali. Ovšem s nastoupivším boomem dalších muzikálů se tento fenomén jaksí oslabil. Jeden člověk už nemůže shlédnout všechny muzikály, aniž by si z toho neudělal koníček. Melodie i náměty a témata se začínají vyčerpávat a je to znát. *Golem*, poslední muzikál Karla Svobody, je už oproti Drákulovi jen takový zoufalý výkřik. Ani hvězdné obsazení „zpěváků – herců“ nedokázalo vykompenzovat bezduchost příběhu a teatrální zpracování. Co se dalo opravdu ocenit, byla hudba. I když opět s námitkou, že při poslechu si návštěvník muzikálu nemohl odpočinout ani minutu. Napjatost a depresivnost se na něj hrnula ze všech stran. A nelogické šovinistické zakončení dalo předchozímu životnímu dramatu jen ironickou podobu. Proto nemohu říct, že právě tento muzikál bude za několik desítek let patřit mezi známá díla, která nějakým způsobem ovlivnila naši kulturu. Zdá se, že u muzikálů je dnes velkolepá jen jejich reklama.“²⁸

3.7.7 Choreografické zpracování

Muzikál *Golem* jsem viděla pouze z videozáznamu a nijak mne nenadchnul, ani neurazil. Choreograf měl k dispozici tři taneční páry, několik představitelů rolí a k tomu zpívající sbor. Tancování je tam poměrně dost, ovšem žádné velké dynamické číslo. V podstatě Hes hodně vycházel z lidového tance, využíval

---

²⁸ Úryvek z článku na internetové adrese: <http://fakt.ukmedia.cz/muzikal-golem-recenze>

jednoduchých párových zvedaček do náruče. Kroky volil také celkem snadné, aby je všichni zvládali. Nejsou špatné.

Role, která mne zaujala a od které jsem čekala mnohem více, je postava Rajče. Od začátku je ve všech scénách vůči ostatním dobře vidět. Je to velmi zvláštní role podivné němé dívky, která má po celou dobu v ruce panenku. Panenkou si dívka nahrazuje dítě, o které přišla, jak je v muzikálu řečeno. Záměr režiséra jsem pochopila. Ale protože vím, že postavu ztvárňovaly kvalitní tanečnice, stále jsem čekala, kdy začnou pořádně tančit a toho jsem se bohužel nedočkala.

3.7.8 *The Legend of Golem*

The Legend of Golem, v překladu *Legenda o Golemovi* byla letní taneční zkrácenou verzí muzikálu *Golem*. Hrála se třikrát týdně v létě 2007 v divadle Hybernia a byla určena především pro zahraniční návštěvníky. Češi přes léto do divadla příliš nechodí. Verze byla zkrácena zhruba na sedmdesát minut, průměrná délka klasického muzikálu bývá od dvou do tří hodin.

Představení nechyběla Svobodova hudba, kouzla i magie černého divadla a především jedny z nejlepších českých tanečních hvězd. Z původního muzikálu vycházel samozřejmě i upravený a zkrácený příběh. Větší důraz zde byl kladen na pohybové ztvárnění, jeho nastudováním byla tentokrát pověřena a pod novou verzí muzikálu se podepsala jako choreografka tanečnice a moderátorka Kristina Kloubková. Z tanečníků a tanečnic se na jevišti jmenovitě objevil Pavel Knolle, Radka Slatinská, Gabriela Jemelíková, Lenka Bílková, Štěpánka Bubáková. Hlasy tanečním rolím propůjčili Petr Kolář, Marián Vojtko, Dušan Kollár, Jiří Korn, Dasha, Petr Štěpánek, Jan Fiala a Jiří Škorpík, který měl na starosti i hudební aranžmá. Písně byly nazpívány v českém jazyce, do představení svým hlasem vstupoval anglicky mluvící herec Zdeněk Maryška a příběh byl doprovázen titulky v několika jazycích.

4. Legendární taneční skupina skupina UNO se vrací

4.1 Nikita a Šachmat

Ve svých čtyřiačtyřiceti letech se Richard rozhodl uspořádat návrat taneční skupiny UNO. Vzhledem k věku a schopnostem některých bývalých členů skupiny musel převážnou část jedinců obměnit. Vybral si rok 2009, neboť v té době se vyskytla generace schopných tanečníků, se kterými se již setkal buď na Křižíkově fontáně, v muzikálu Golem a podobně. Mladí nástupci měli začít psát novou éru legendární taneční skupiny UNO, který podle Hese svou činnost vlastně nikdy neskončila. V jednom novinovém článku uvedl: „Po roce 1997, kdy jsme natočili všechny naše významné projekty pro televizi, přestalo UNO fungovat jako stálý soubor se stálými členy. Stalo se z něj volné sdružení tanečníků, externě najímaných na daný projekt. Protože ale cítím, že je na české taneční scéně po profesionální taneční skupině – jakou vždycky UNO bylo – prázdko, rozhodl jsem se její dobré jméno vzkřísit. Jsem velice rád, že se mi podařilo v castingu najít lidi, kteří mají chuť a ambice třeba i za neadekvátní honorář, dělat tuto složitou, ale krásnou práci.“²⁹

Chtěl představit to nejlepší, co kdy UNO dělalo. Premiéra proběhla po měsíci intenzivního zkoušení 15. června 2009 v divadle Hybernia. Dva dny poté proběhly reprízy. Do dvoushow *Nikita a Šachmat* se vrátila jako jediná tanečnice Marcela Karleszová, která zároveň Richardovi pomohla s choreografií. Bylo to uvedeno jako muzikálová taneční show, neboť představení bylo obohaceno o zpěváky. Režii a choreografii dělal Richard a hudbu upravil a znovu nahrál Ondřej Soukup. S bojovými scénami v *Nikitě* Richardovi pomáhal Petr Nůsek. Oceněny byly nové kostýmy Markéty Kubíčkové i scéna Jaromíra Vlčka.

V muzikálovém thrilleru *Nikita* jsou kromě tanečních rolí také dvě pěvecké a ty hrál Daniel Hůlka jako Agent a Leona Machálková jako Madame Pompadour. Neznamená to ale, že by na scéně jen stáli jako solné sloupy, ba naopak, po taneční stránce jim dal Richard hodně do těla. Machálková po další spolupráci s Hesem

---

²⁹ Úryvek z článku z archivu Divadelního ústavu Praha: KOVÁŘÍKOVÁ, Gabriela. Vrací se UNO, s Šachmatem a Nikitou. 22. 4. 2009

uvedla: „Richard je tvrdý, ale spravedlivý. Vyžaduje maximální nasazení, když už nemůžete, dokáže povzbudit.“³⁰

Nikita je taneční role, kterou v novém nastudování ztvárnila Lenka Bílková. Členy party tančila Zuzana Kábrtová, Jiří Minařík a Zbyněk Šporc, který zároveň ztvárnil postavu techno tanečníka. Popravčí četu dělal Jiří Minařík, Štěpán Růžička, Ivan Svyatkin, Zbyněk Šporc a Vojtěch Vlasák. V company, čili ve sboru, byli dále kromě již jmenovaných Johana Hájková, Linda Hloušková, Linda Huňáčková, Marcela Karleszová, Barbora Kolaříková.

Co se týče baletního oratoria *Šachmat*, tak se na rozdíl od staré nahrávky vynechaly vokály a zpívalo se živě přímo na scéně. Na nahrávce zůstala Lucie Bílá a Michael Kocáb a dodělali se party pro barytonistu Daniela Hůlku, rockera Jiřího Zonygu, kontratenoristu Bedřicha Levého, andělský hlas Lucie Šoralové, sólistku opery Národního divadla v Praze, sopranistku Marii Fajtovou a sólistku Teatro Lirico Giuseppe Verdi Trieste, což je divadlo v Itálii, s altovým hlasem Danielu Baňasovou. Latinské texty napsala Gabriela Osvadová s Dr. Jaromírem Wolfem. Bílou královnu tančila Ivana Beranová, bílou střelkyni Linda Huňáčková, bílého koně Zbyněk Šporc, bílé věže Linda Hloušková a Barbora Kolaříková, bílého pěšce Ivan Svyatkin. Černého krále tancoval Dmytro Dudnik, černého střelce Štěpán Růžička, černou věž Zuzana Kábrtová, černé koně Jiří Minařík a Vojtěch Vlasák, černého pěšce Johana Hájková.

Po taneční stránce zůstala Nikita moderním kusem, *Šachmat* byl zaměřený spíš na klasický tanec. Hudba Nikity byla také dost moderní, rocková, až techno, *Šachmat* má hudbu také spíš klasičtější. Bohužel se odehrála pouze premiéra a dvě naplánované reprízy a po UNU se zase slehla zem. Na další reprízy bohužel nebyl dostatek finančních prostředků.

V roce 2009 uvedl Hes v Pražském deníku na otázku, jak si podle něj stojí český tanec ve srovnání se světem: „Tanec má širokou škálu technik. V některých Češi vynikají, v některých mají co dohánět. Největším problémem je náš systém tanečního školství a omezené možnosti mladých tanečníků opravdu dobře studovat tanec. Na AMU není samostatná taneční fakulta. Fakulta tělesné výchovy a sportu nemá denní studium tanečních technik, které jsou blíže sportu. Na pedagogické fakultě se o tanci může jenom zdát. Konzervatoře přesto vychovávají drtivou většinu

---

³⁰ Úryvek z článku na internetové adrese: http://kultura.idnes.cz/machalkova-o-kritice-vystoupeni-na-gottove-koncertu-vim-ze-jsem-dobra-1e3-/hudba.aspx?c=A090625_090742_hudba_jaz

úspěšných tanečníků a z amatérských souborů, kterých je u nás naštěstí obrovské množství, se do profesionální branže mnoho nedostává.“³¹

4.2 Bývalí členové taneční skupiny UNO

Ing. Ladislav Beran

Vystudoval Vysokou školu ekonomickou v Praze, během které se zájmově věnoval tanci. Byl členem taneční skupiny Shock. V roce 1991 se začal tancem živit, nastoupil do Hesovy skupiny UNO. Účinkoval s ní ve spoustě projektech, nechyběl v muzikálech *West Side Story* nebo *Dracula*. Pak začal tvořit choreografie, spolupracoval především s českými zpěvačkami a zpěváky. Několik choreografií vytvořil i do filmu, například do filmu Filipa Renče *Rebelové*.

Tomáš Böhm

Absolvoval studium na Taneční konzervatoři Praha, po kterém nastoupil do UNA. Poté se začal věnovat muzikálům. Tančil v *Draculovi* a na Křižíkově fontáně. V roce 2009 pomáhal s tanečním nastudováním obnoveného *Šachmatu a Nikity*. Spolupracoval s modelingovými agenturami. Nyní je tajemníkem uměleckého souboru v Hudebním divadle Karlín a současně stále aktivně tančí.

Helena Broušková (Jelínková)

Vystudovala brněnskou Taneční konzervatoř. V letech 1986 až 1989 se stala členkou Hudebního divadla Karlín. Od roku 1987 působila čtyři roky v taneční skupině UNO. V roce 1991 vytvořila s Václavem Höflerem taneční skupinu Crash a DUE. Poté ukončila svou taneční dráhu a začala se podílet na tvorbě choreografií. Roku 1993 vytvořila pro UNO choreografii k dílu Michala Nesvadby *Biliár*. Hesovi dělala asistentku choreografie u *West Side Story* a *451°Fahrenheita*. Sama pak vytvořila choreografie pro Hudební divadlo Karlín, například k celovečernímu představení *Zasněžená romance*, kde účinkovala její nová taneční skupina Děti swingu nebo k představení *Pěst na oko*. Dále spolupracovala opět s Hesem jako

---

³¹ Úryvek z článku z archivu Divadelního ústavu Praha: Richard Hes: UNO mělo štěstí, bylo hodně na očích. *Pražský deník*, 6. 5. 2009, str. 22

asistentka muzikálu *Dracula*. Pak vytvořila opět pro Karlín choreografie k českému muzikálu *Sny z Nového Yorku*, kde opět vystupovala její taneční skupina. Po mateřské dovolené se roku 2003 stala šéfkou baletu a sboru Hudebního divadla Karlín. Podílela se na projektech *West Side Story*, *Netopýr*, *Jekyll a Hyde* či *Producenti*. Pak založila dětský taneční klub Brusinka. V roce 2009 vytvořila v pražském divadle Na Fidlovačce choreografii k muzikálové komedii *Song pro dva* a o rok později *Hvězdy na vrbě*.

Zdeněk Bubák

Absolvoval Taneční konzervatoř Praha. Stal se členem souboru Laterny Magiky. Po dobu základní vojenské služby se tanci věnoval v Armádním uměleckém souboru Víta Nejedlého, pak spolupracoval s taneční skupinou UNO. Hrál v několika muzikálech. Pak se stal inspicientem v divadle Broadway a Hybernia. Nyní je tajemníkem uměleckého souboru v pražském Divadle Kalich.

Adéla Dudová (Šed'ová)

Věnovala se sportovní gymnastice. Vystudovala Taneční konzervatoř Praha. Pak se stala členkou souboru Laterny Magiky a odtamtud přešla k Hesovi do taneční skupiny UNO, účinkovala ve *West Side Story* nebo *Draculovi*. Spolupracovala s Jiřím Kornem. Tančila také v muzikálu *Johanka v Arku* v divadle Ta Fantastika nebo v *Kleopatra* v divadle Broadway. Zahrála si v některých televizních pohádkách. Už je to asi deset let, co z umělecké branže zmizela. Vdala se a nyní se věnuje svým třem dětem.

Michal Dymek

Jako žák sportovní školy se stal ještě v dětském věku filmovým hercem. Hrál hlavní roli ve filmu *Páni kluci*. Další jeho zkušeností byl film *Indiáni z větrova*, seriál *Tajemství proutěného košíku* a jiné. Na Státní konzervatoři vystudoval lidový tanec, stal se členem Československého státního souboru písní a tanců. Herectví už se více nevěnoval, protože na to nezbýval čas. Chvilí působil v UNU. Pak emigroval se svou ženou do Německa, kde se aktivně přestal tancování věnovat. Pak se jako jednatel a manažer firmy, která se zabývala distribucí elektronických součástek,

vrátil v polovině devadesátých let zpátky do rodné země. Kromě toho tancoval ještě v souboru Tanečního divadla Bufo.

Richard Genzer

Byl to Richardův spolužák. Už ve škole se seznámil s hercem Michalem Suchánkem, se kterým později spolupracoval. Po škole založil se svými spolužáky taneční skupinu UNO. V muzikálu *West Side Story* hrál roli Bernarda, v *Draculovi* Nicka. Po rozpadu skupiny účinkoval ještě v muzikálu Daniela Landy *Krysař, Tři mušketýři* a následně *Angelika*. Ztvárňoval především role komického rázu. V roce 2000 odstartoval dráhu v televizních pořadech, což ho velmi zpopularizovalo. Začal se zábavním pořadem *Tele tele* s kolegy Michalem Suchánkem, Veronikou Žilkovou a Janem Cardou. Se Suchánkem pak pokračoval v dalším pořadu *Mr. GS*. Dále si zahrál jako herec ve filmu *Kameňák 2* nebo *Sněženky a machři po 25 letech*. V současné době účinkuje v televizi Prima v pořadu *Partička* a v muzikálovém divadle Broadway hraje v komedii *Večírek*.

Dana Gregorová

Konzervatoř studovala společně s Richardem. Poté vystudovala ještě Akademii múzických umění. Působila v Československém souboru písní a tanců a do roku 1991 v taneční skupině UNO. Po mateřské dovolené se stala divadelní, filmovou a televizní choreografkou. Spolupracovala na pohádkové komedii *O víle Arnoštce*, na filmu *Miláček, Ta třetí, Žil jsem s cizinkou, Muž a stín, Roming*, na pohádce *Fišpánská jablíčka* nebo na rodinné muzikálové pohádce *V Peřině*. V Divadle Radka Brzobohatého vytvořila choreografii do hudební komedie *Barmanky*. V roce 2005 vytvořila společně s Jamesem Terence Webbem choreografii k muzikálu v divadle Ta Fantastika *Láska je láska*. Je ředitelkou modelingové agentury Miss Models.

Václav Höfler

Je to muž mnoha tváří. Studoval s Richardem a působil v UNU. Pak založil taneční skupinu Crash a DUE. Produkoval například muzikál *Kleopatra* v divadle Broadway, vytvořil choreografii do filmu *Vůně kávy*. Pracoval jako cvičitel ve fitness centru, zkoušel moderovat v radiu, podnikal ve všem možném, jen ne v tancování. Už delší dobu se živí mimo jiné jako diskžokej a má uměleckou agenturu.

Gabriela Jemelíková

Vystudovala obchodní akademii, při které se dobrovolně učila klasickému tanci a gymnastice. Po škole nastoupila do baletu Hudebního divadla Karlín. Poté vystupovala s UNEM. Objevila se například v muzikálech *West Side Story*, *Dracula*, *Kleopatra*, *Cats*, *Golem* nebo *Angelika*. Dnes už se umění nevěnuje, otevřela si kosmetický salón.

Štěpán Karlesz

Je to Richardův spolužák. Po škole se stal spoluzakladatelem skupiny UNO. V roce 1993 odešel a začal účinkovat v Černém divadle Jiřího Srnce. Hostoval v Laterně Magice, v divadle ABC nebo v Hudebním divadle Karlín. Hrál také roli Apoštola v muzikálu *Jesus Christ Superstar*. Fungoval jako company manažer v muzikálu *Monte Cristo* a v obnoveném muzikálu *Dracula*. Vytvářel choreografie pro televizi, například k zábavným show *Novoty*, *Dobroty* nebo *Zlatá mříž*. Byl také manažerem herečky a zpěvačky Kateřiny Brožové a zpěvačky Ivety Bartošové. Spolupracoval s herečkou Jitkou Zelenkovou. Ve Slováckém divadle v Uherském Hradišti se stal choreografem představení *Amadeus* nebo *Lékařem proti své vůli*. Ve Východočeském divadle v Pardubicích spolupracoval na představení *Donaha!*. Momentálně má po premiéře v Ústí nad Labem, kde pro Severočeské divadlo vytvořil choreografie do muzikálu *Noc na Karlštejně*.

Marcela Karleszová (Macáková)

Nestudovala s Richardem, přestože byla na stejné škole. Na rozdíl od něj měla jako hlavní obor klasický tanec, ne lidový. Po studiu se stala členkou Baletu Československé televize. Ještě v roce 1987 nastoupila do UNA. Účinkovala ve *West Side Story*, v *Draculovi* i v *Monte Cristovi*. Stala se životní partnerkou Richarda Hese a po mateřské dovolené, kdy mu přivedla na svět hned dva syny, se vrátila aktivně do uměleckého života. Zahrála si vedle herců v činohře *Nevidím to černě*, kterou režíroval v divadle Metro Michal Nesvadba. V roce 2009 pomáhala Richardovi s přípravou *Šachmatu a Nikity*, kde tančila. Dokonce tancovala ještě před dvěma lety v obnoveném muzikálu *Dracula*, kde svou taneční dráhu ukončila. Nyní se věnuje jiné práci, ovšem z divadla neodešla.

Kristina Kloubková

Pochází z taneční rodiny. Vystudovala Taneční konzervatoř Praha, obor klasický tanec. Pak nastoupila do UNA. V Hudební divadle Karlín tančila ve *West Side Story*. Poté účinkovala v muzikálech v Brně nebo v Praze na Křižíkově fontáně. Sólovou taneční roli měla v muzikálu *Kleopatra* v pražském divadle Broadway, kde se také objevila v muzikálech *Tři mušketýři* a *Rebelové*. V divadle Ta Fantastika účinkovala v muzikálech *Elixír života* a *Láska je láska* a v divadle Hybernia *Angelika* a *Golem*. Věnuje se i choreografii. Má zkušenosti s televizními kamerami, hrála v několika filmech, moderovala taneční pořad *Bailando - tančím pro tebe* a pak se stala moderátorkou *Televizních novin* televize Nova, kam se nedávno po mateřské dovolené znovu vrátila.

Leona Kvasnicová

Momentálně je to jedna z nejlepších tanečnic a choreografek u nás. V tanečním světě ji známě pod pseudonymem Qaša. Vystudovala gymnázium, u kterého se věnovala moderní gymnastice. Její první taneční skupinou byla Crazy Dancers, začala pro ně tvořit choreografie, kde se objevovaly zárodky street dance. Pak si jejího nadání všiml Richard Hes a ona se stala členkou jeho taneční skupiny. Má za sebou účinkování v televizi a spolupracovala se spoustou tanečních osobností, českých i zahraničních. Tanečně se vzdělávala v Holandsku, na Slovensku a v Paříži.

Podepsala se jako choreografka v několika muzikálech, například *Galileo*, *Excalibur* nebo *Elixír života*. Nyní je uměleckou vedoucí a choreografkou vlastní taneční skupiny If, která je v současné době tak, jako před několika lety UNO, nejznámější a nejvíce vystupující taneční skupinou ve světě českého zábavního průmyslu.

Alexandra Malinská (Popová, Fialová)

Věnovala se moderní gymnastice. Na Státní konzervatoři Praha vystudovala obor klasický tanec, byla spolužačkou Marcely Macákové. Účinkovala jako členka baletu v Národním divadle v Praze. Pak se stala členkou UNA. V roce 1995 založila rodinu. V pražském Národním divadle působila jako maskérka. V poslední době tančila v Plzeňském divadle v muzikálu *Chicago*.

Kateřina Matyášová (Stryková)

Další členka taneční skupiny UNO. Od dětství se věnovala moderní gymnastice. Spolupracovala asi pět let s Hesovým souborem. Účinkovala v muzikálech *West Side Story*, *Dracula*, *Kleopatra*, *Cats* a podobně. Pak absolvovala semináře jógy, kterou dodnes učí.

Marek Raab

Taneční dráhu začínal v baletním souboru v Ústí nad Labem. Pak se stal členem Československého státního baletu písní a tanců, odkud přešel do taneční skupiny UNO. Tančil například v muzikálu *Dracula*.

Jan Révai

Je to vyučený automechanik, který se od mala věnoval tanci. Byl členem UNA a poté taneční skupiny Děti swingu, kterou vedla Helena Broušková. Hrál například v muzikálu *Dracula*, *Romeo a Julie*, *Pomáda* či *Johanka z Arku*. Do povědomí televizních diváků se dostal jako jeden z hlavních představitelů v muzikálovém filmu *Rebelové*. Stal se také tváří několika televizních seriálů, jako byla *Rodinná pouta* nebo *Velmi křehké vztahy*. V současné době stále aktivně natáčí

a do toho se věnuje divadlu. Hostuje například téměř pravidelně v pražském divadle Pod Palmovkou.

Jiří Rudolf

Konzervatoř studoval společně s Hesem a pak se svými spolužáky zakládal taneční skupinu. Od roku 1991 se začal věnovat bankovníctví, svého času byl dokonce ředitelem pobočky v bance.

Lenka Smolová (Pobříslová)

Chodila s Hesem do ročníku. Pak působila v UNU. Poté se vdala, založila rodinu a odstěhovala se do Spojených států amerických, kde funguje dodnes.

Pavel Stouhal

Absolvoval Taneční konzervatoř Praha. Po studiu se stal členem taneční skupiny Shock, pak Crash a nakonec UNO. Hrál v muzikálech *West Side Story*, *Dracula*, *Krysař*. V roce 2004 uvedl v pražském muzikálovém divadle Milénium slavný muzikál *Kočky*. Tvořil choreografie pro Laternu Magiku, dodnes spolupracuje na módních přehlídkách a televizních spotech. Věnuje se stepu a hodně dbá na rytmiku. Do filmového muzikálu *Kvaska* vymyslel choreografii a stejně tak do jeho divadelní verze s názvem *Touha*, což byl muzikál v Divadle Kalich. Vytvořil choreografie k představením *West Side Story* nebo *Kudykam*. V Hudebním divadle Karlín spolupracoval na muzikálech *Carmen*, *Jesus Christ Superstar* nebo *Vražda za oponou*. V plzeňském divadle J. K. Tyla vytvořil například choreografii k *Chicagu*, *Gypsy*, *Nine*. Zúčastnil se řady zahraničních stáží.

Zdena Uhlířová

Od svých osmi let působila v oddílu sportovní gymnastiky. Když odmaturovala, začala se živit jako tanečnice. Věnovala se hodně akrobacii. Pět let působila v UNU. Pak se stala kosmetičkou, založila rodinu a přestala tančit.

Dušan Vobecký

Richardův spolužák a jeden ze zakladatelů UNA. Z jednoho turné po Německu si přivezl do Československa nejvýkonnější osobní počítač té doby. Dodnes působí v technické oblasti informační technologie.

Petr Vrátil

Je to jeden z mnoha Richardových spolužáků. Pak se stal zakladatelem taneční skupiny UNO. V muzikálu *Dracula* působil jako asistent choreografa. Pak se oženil a odstěhoval se na Slovensko. Živí se jako učitel tance. Muzikálový tanec učí na Základní umělecké škole ve Skalici.

5. Rozhovory

5.1 Rozhovor se Štěpánem Karleszem

Co se vám vybaví jako první, když se řekne „taneční skupina UNO“?

Dobrá parta, hodně tvrdé práce, svět, zábava, úžasná věc a spokojenost.

Myslíte, že na to tak hezky vzpomínáte všichni?

Myslím, že ano. S odstupem času snad ano.

Kdo UNO založil a proč?

Založili jsme ho my, co jsme byli s Richardem na vojně. Čili já, Richard, Jirka Rudolf, Petr Vrátíl. Víceméně jsme se věnovali tomu, co nás zajímalo – moderna, break dance a podobné tancování. Chtěli jsme samozřejmě vydělávat peníze. Tancovali jsme na diskotékách a na plesech a prvotním bylo udělat si z té zábavy ještě dobrý business.

Čím bylo UNO tak výjimečné?

Všestranností. Uměli jsme step, break dance, jazz dance, klasický tanec, partnerinu, folklór, šerm. Stepovat jsme se učili zvlášť. Hes nám sehnal učitelku a my se chodili učit step do nějakého sklepa. UNO bylo také výjimečné proto, že dělalo něco, co u nás před tím nebylo. Když si v té době komunismu vzala holka na sebe průhledné body a podvazky a dělala obscénní pohyby, tak to byl pro babičky a dědečky šok.

Jaký byl Richard jako choreograf?

Nápaditý. I když občas jsme se mu smáli, že hodně věcí okopíroval z videa a říkali jsme si, že ty kroky odněkud známe. Ale on to uměl perfektně dramaticky vystavět, na to měl čuch a nikdy se nestyděl to podat tak, aby mu to všichni zobali z ruky. Určitě byl schopný.

Jak se k Vám Richard choval, nebyl arogantní?

Ne, na nás ne. Ale kolikrát jsme se tak pohádali na zkoušce, že prásknul dveřmi a zmizel. Za pět minut přišel a dělal zase, jakože nic. Hádali jsme se, ale že by byl na nás vyloženě arogantní, to ne. Byl arogantní kolem sebe, na ostatní, ale na nás byl hodný.

Proč přestal Richard tancovat, proč netančil s Vámi?

Protože on byl vždycky lepší choreograf. A sám to uznával. Občas s námi tancoval, když někdo chyběl. A to bylo pro nás veliké „haló“. Asi jako když třeba teď v hokeji dohrával s hráči zápas asistent trenéra Špaček, protože měli hodně zraněných. Bylo to pro hráče velmi pozitivní tak, jako tenkrát pro nás.

Vystřídali jste na televizních obrazovkách Balet Československé televize, jak se Vám to podařilo?

Byli jsme lepší a pro diváka zajímavější. I když nás s nimi občas spojili a tancovali jsme dohromady. Byla to ale už doba, kdy už byl Balet Československé televize na ústupu, už ho nechtěli příliš dotovat.

Proč jste začali cestovat do zahraničí?

V Německu si vymysleli, že by chtěli uvést úryvky z muzikálu Cats. O nás se dozvěděli přes Egona Kulhánka, který měl v Německu kontakty. Přes noc jsme tenkrát dali dohromady choreografii a jeli jsme tam s tím, že když budeme dobří, tak nás budou chtít. My jsme dobří byli, tak si nás hned objednali na turné a už to začalo. Na to konto jsme pak dělali ve Švýcarsku muzikál Keep Cool. Do východního Německa jsme hodně jezdili například s Jirkou Kornem nebo Helenou Vondráčkovou.

Když začal v devadesátých letech Richard dělat muzikály, souhlasili s tím i ostatní členové skupiny?

Dělalo se to s tím, že to budou všichni hrát, takže souhlasili. Když se udělal Dracula, tak základem byli „Uňáci“ v podobě Krvinek. Tam se vystřídalo dvojí obsazení. Někteří získali role, někteří company. Geňa hrál například roli Nicka. A mimo to se dál jezdilo na kšefty. Dracula byl pak ale tak úspěšný a Richard vydělal tolik peněz, že se z něj stal veliký producent a na UNO jako takové už moc nezbyval čas.

V čem jsou dnes jiné podmínky pro uvedení muzikálu, než byly v devadesátých letech?

Dnes nejsou jiné podmínky. Jsou stejné, akorát dnes každý ze všeho udělá hned muzikál. Dracula byl výjimečný tím, že byl první, velký a český. Karel Svoboda byl geniální skladatel, Borovec geniální textař. Námět, který Richard vymyslel, byl také velmi zajímavý.

Proč se UNO rozpadlo?

Z části kvůli vztahům, penězům a také dalším projektům, kterým se Richard začal věnovat. A možná po těch letech také z únavy.

Potkáváte se ještě dnes s některými členy UNA?

Ano, potkávám. S Petrem Vrátilem si volám na Slovensko, s Jirkou Rudolfem jsem občas v kontaktu a děláme na výročí srazy. Dříve jsme je pořádali každých pět let, ale naposledy jsme se rozhodli, že protože už jsme staří, tak je budeme dělat každý rok. Když nám posledně Egon Kulhánek promítal stará videa z televizí, strašně jsme se u toho nasmáli. Když jsme to srovnali s dnešním tancováním, bylo to velmi úsměvné. Uvidíte sama, jak se budete vy za několik let dívat na dnešní streetové tancování a podobně.

5.2 Rozhovor s Marcelou Karleszovou

Co se vám vybaví jako první, když se řekne „taneční skupina UNO“?

Celý můj život.

Čím bylo UNO tak výjimečné?

Byli jsme ve správný čas na správném místě. A byli jsme připravení, protože štěstí přeje připraveným.

Jaký byl Richard jako choreograf?

Tenkrát byl báječný, ale to už je dávno. (smích)

Proč přestal Richard tancovat, proč netančil s Vámi?

Protože nestíhal. Nemohl být choreograf i tanečník. Buď děláte to nebo to, ale obojí se dobře dělat nedá. Někdy za někoho zaskakoval a to byla velká sranda.

Proč jste začali cestovat do zahraničí?

Bylo po revoluci a my věděli, že i když bychom tisíckrát chtěli, tak to u nás nemohlo vyjít. Tak jsme absolvovali dvakrát tříměsíční turné po Německu a pak jsme působili ve Švýcarsku.

Proč se UNO rozpadlo?

Zásadní většina z těch šesti kluků už měla rodiny, měli děti. My holky ne, protože to bychom nedaly dohromady. Také nám už bylo pomalu třicet a víc, takže se členové UNA pozměnili a od Draculy se naše taneční skupina v podstatě rozpadla. Logo UNO se ale ještě na různé akce dále používalo, byla to dobrá reklama. Ale to už nebylo UNO v původní sestavě.

Závěr

Taneční skupina UNO otevřela dveře do světa českého showbusinessu na konci devadesátých let dvacátého století. Projevovala se výbušností, agresivitou, dynamikou a extravagancí. Členové skupiny byly na velmi vysoké úrovni a své profesi dávali maximum. V čele s Richardem Hesem se věnovali nejmodernějším trendům moderního tance. Díky Československé televizi rychle získali přízeň zejména mladých diváků. UNO se stalo nejpopulárnější a nejmodernější skupinou té doby.

Brzy bylo jejich snem stát se úspěšnými i v cizích zemích. Po výjezdu za hranice se vysněné stalo skutečností. Richard tam nabyl potřebných zkušeností k tomu, aby u nás mohl uvést kvalitní muzikál. S tímto žánrem k nám přišel jako jeden z prvních a také jako jeden z prvních slavil úspěch.

V dnešní době je vše, čím tenkrát UNO vynikalo, běžné. Takže oni, na rozdíl od těch dnešních tanečních souborů, přišli s něčím naprosto novým a neobvyklým. A jak i její členové tvrdí, byli ve správný čas na správném místě.

Richard Hes se stal důležitým článkem nejednoho muzikálu v naší zemi. Jeho pracovní nasazení mu ale bohužel znepříjemnil boj se závislostí na alkoholu. Po vyléčení se na chvíli do světa zábavního průmyslu vrátil, ale dlouho v něm aktivně nevydržel. Přesto si jeho práce cením a myslím, že si zaslouží nejen můj obdiv.

Na této diplomové práci jsem pracovala s plným nasazením. Dostupných materiálů nebylo příliš, proto jsem hodně využívala osobních setkání s paní Marcelou Karleszovou. Mnohé jsem se také dozvěděla díky archivu Divadelního ústavu v Praze.

Ráda jsem se zabývala minulostí pana Richarda Hese, který mne okouznil svou choreografií v muzikálu Monte Cristo. Obdivuji ho nejen jako člověka, ale hlavně jako choreografa.

Použité informační zdroje

Publikované zdroje

AMBRUZOVÁ, O. *Balet a jeho osobnosti*. Ježek, Rychnov n. Kněžnou 1999

Balet a jeho osobnosti. Ježek, Rychnov n. Kněžnou 1999

BAUER, Jan. *Muzikálový Triumf*. Knižní klub Brána, Praha 1999

Kolektiv autorů. *Cesty k tanečnímu a baletnímu mistrovství*. Liberec 2005

Kolektiv autorů. *Český taneční slovník - Tanec, balet, pantomima*. Divadelní ústav, 2001

Kolektiv autorů. *Dracula, muzikálový bestseller*. Goldstein & Goldstein, Praha 1997

Program UNO Dance Company 1987 – 1997. Nota Bene Production Musical, 1997

Program Monte Cristo, velkolepý český muzikál. Monte musical, a. s., 2001

Program Golem, největší z legend ožívá. Golem Production, a. s.

VANĚK, Jan J. *Muzikál v Čechách aneb velký svět v malé zemi*. Knižcentrum, 1998

Elektronické zdroje

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1186000189-13-komnata/208562210800010-13-komnata-richarda-hese/>

<http://www.dracula-muzikal.cz/>

<http://www.golem-muzikal.cz/>

<http://www.hulka.cz/aktivity/dongio/dongiotisk.html>

<http://www.hdk.cz/>

<http://www.musical.cz/>

<http://www.krizikovafontana.cz/>

<http://musicalnet.cz/recenze-a-clanky/198-muzikal-noc-na-karlstejne>

<http://muzikal.webzdarma.cz/index6.html>

Články z archivu Divadelního ústavu Praha

Dracula přichází do Hybernie. *Pražský deník*. 4. 12. 2008, str. 22

HERMAN, Jiří. Křížikova fontána se promění v Notre Dame de Paris. *Večerník Praha*. 12. 7. 2001

HERMAN, Josef. Quasimodo z Notre Dame nepřinesl na Křížikovu fontánu nic nového. *Právo*. 18. 7. 2001, str. 18

HOLEŇOVÁ, Jana. Klobouk dolů. *Scéna*. 1991

HRBOTICKÝ, Saša. Tanečnice z UNA. *Československý voják*. 1989. roč. 37, č. 15, str. 26 – 29

HRDNOVÁ, Radmila. Křížkova fontána je podmořskou říší. *Právo*. 14. 8. 2000

HRDINOVÁ, Radmila. Noci na Karlštejně deštivé léto nevadí. *Právo*. 13. 7. 2004, str. 9

Hůlka zase pije krev. *Večerník Praha*. 28. 3. 2003

Jaký je muzikál Golem? Zážitkem je Jiří Korn, jinak jde o průměr. *Mladá fronta Dnes*. 27. 11. 2006

JENČÍK, Karel. Mise zpět do Pyramidy, Dracula do světa. *Zemské noviny*. 19. 9. 1998

KALENSKÁ, Blanka. Chci mezi americké muzikály. *Zemské noviny*. 22. 6. 2001, č. 25, titulní str.

KALENSKÁ, Blanka. Legenda se vrací. *SD magazín*, 2. 5. 2004

KLÍMOVSKÝ, Martin. West Side Story se vrací. *Mladá fronta Dnes*. 1993, roč. 1, č. 7. str. 26 – 27

KOČIČKOVÁ, Kateřina. Dracula se vrátí. I s Hůlkou. *Mladá fronta Dnes*. 4. 12. 2008, str. c/11

KOVAŘÍKOVÁ, Gabriela. Vrací se UNO, s Šachmatem a Nikitou. 22. 4. 2009

KROUPOVÁ, Sonja. Ray Bladbury jako odzpívaný plakát v rýmech. *Denní telegraf*. R. 3, č. 58, 10. 3. 1994, str. 16

Malá mořská víla na Křížikově fontáně. *Večerník Praha*. 24. 8. 2000

Mise pokračuje v Praze. *Právo*. 29. 6. 1998

Mise se loučí, ne však na dlouho. *Metro*. 22. 7. 1998, str. 10

Muzikál Mise končí. *Lidové noviny*. 23. 7. 1998

Muzikál Noc na Karlštejně se bude v říjnu stěhovat. *Mladá fronta Dnes*. 21. 8. 2004, str. 14

Muzikálový Dracula se vrací. *Právo*. 27. 3. 2003, str. 11

NEZVAL, Martin. UNO znamená jednička. *Mladá fronta Dnes*. 1990, roč. 46, č. 167, str. 4

Nikita a Biliár. *Svoboda*. R. 3, č. 88, 16. 4. 1993, str. 8

Noc na Karlštejně se bude stěhovat. *Mladá fronta Dnes*. 20. 8. 2004, str. 9

NOVÁKOVÁ, Yvona. Očekávaná premiéra. *Taneční listy*. 1989, č. 9, str. 16 – 17

NOVÁKOVÁ, Yvona. Richard Hes. *Lidové noviny*. 25. 8. 1990, str. 5

Občanský deník – plus. 7. 8. 1991, č. 1

PATEROVÁ, Jana. Nenáročná kopie oblíbeného filmu. *Lidové noviny*. 17. 6. 2004

PEKÁRKOVÁ, Milena. Křížíkova fontána dějištěm velké show. *Super*. 19. 7. 2001, str. 12

PIROUTKOVÁ, Radka. Milenky světa! Tančete!!. *Televize*. 1991, roč. 26, str. 16 – 17

Praha bude opět muzikálová. Diváci se dočkají nejen repríz, ale i novinek. *Metro*. 9. 1. 2003, str. 14

PRCHALOVÁ, Radka. Hrabě Monte Christo zatím nebude, stěžejním projektem zůstává Mise. *Mladá fronta Dnes*. 4. 7. 1998, str. 6

Richard Hes: UNO mělo štěstí, bylo hodně na očích. *Pražský deník*, 6. 5. 2009, str. 22

ROGL, Vladimír. Textař, jehož unáší melodie. *Večerník Praha*. 9. 11. 2001

RYBOVÁ, Dominika. Carmen na dobrou noc. *Mladá fronta Dnes*. R. 2, č. 197, 13. 8. 1991, str. 4

ŘÍHOVÁ, Klára. Richard Hes se nepovažuje za avantgardu. *Květy*. 1994, roč. 4, č. 4, str. 26 – 27

ŠTÍPKOVÁ, Pavla. Nejste náhodou Honza?. *Teletip*. 8. 3. 1993, č. 12, str. 14 – 15

ŠTROBOVÁ, Alena. UNO. *Televize*. 1995, č. 25, str. 8 – 9

Taneční skupina UNO končí. *Právo*. 28. 4. 1997, str. 9

TERŠ, Jiří. Typická uňácká záležitost. *Plzeňský deník*. 12. 5. 1993, roč. 2, č. 108, str. 6

TESÁRKOVÁ, Radka. Mise je koncertem Daniela Hůlky. *Slovo*. 14. 7. 1998, str. 8

TESÁRKOVÁ, Radka. Už jste viděli?. *TV Duha II*. 1994, str. 16

SMÍŠEK, Zdeněk. Na návštěvě u Richarda Hese. *Rudé právo – příloha Styl*, 12. 5. 1993, str. 10

STANISLAVČÍK, Tomáš. Absolonová bude královna. *Večerník Praha*. 28. 5. 2004

STANISLAVČÍK, Tomáš. Příjemná Noc na Karlštejně. *Českobudějovické listy*. 15. 6. 2004, str. 19

ŠVAMBERK, Alex a TICHÝ, Zdeněk A. Jediný nápad českého muzikálu má jméno Bradbury. *Mladá fronta Dnes*. R. 5, č. 51, 2. 3. 1994, str. 11

Zeptali jsme se Richarda Hese, choreografa a autora nové hudební show Mise. *Právo*. 22. 4. 1998, str. 10

Rozhovory

Osobní rozhovor s paní Marcelou Karleszovou

Osobní rozhovor s panem Štěpánem Karleszem

Seznam příloh

Příloha č. 1: Richard Hes

Příloha č. 2: Taneční skupina UNO

Příloha č. 3: Plakát taneční skupiny UNO

Příloha č. 4: Lucie Bílá a taneční skupina UNO ve videoklipu Neposlušné tenisky

Příloha č. 5: Daniel Hůlka v muzikálu *Dracula*

Příloha č. 6: Taneční role Krvinky z muzikálu *Dracula*

Příloha č. 7: Postava Golema z muzikálu *Golem*

Příloha č. 8: Richard Hes na tréninku v Hudebním divadle Karlín

Příloha č. 9: Richard Hes v roce 2009

Přílohy

Příloha č. 1: Richard Hes

Zdroj: <http://www.provox.cz/dracula/richard-hes/>

Příloha č. 2: Taneční skupina UNO

Zdroj: osobní archiv pana Štěpána Karlesze

Příloha č. 3: Plakát taneční skupiny UNO

Zdroj: osobní archiv pana Štěpána Karlesze

Příloha č. 4: Lucie Bílá a taneční skupina UNO ve videoklipu Neposlušné tenisky

Zdroj: <http://www.youtube.com/watch?v=c7dhwD4LhaI>

Příloha č. 5: Daniel Hůlka v muzikálu *Dracula*

Zdroj: <http://www.hulka.cz/portrety/role/draculasmecem.html>

Příloha č. 6: Taneční role Krvinky z muzikálu *Dracula*

Zdroj: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/94414-dracula/29635515058/>

Příloha č. 7: Postava Golema z muzikálu *Golem*

Zdroj: DVD *Golem*, největší z legend ožívá

Příloha č. 8: Richard Hes na tréninku v Hudebním divadle Karlín

Zdroj: <http://www.fdb.cz/film/13-komnata-3-serie-16-dil-13-komnata-richarda-hese/fotogalerie/96193>

Příloha č. 9: Richard Hes v roce 2009

Zdroj: <http://www.klarisa.cz/rservice.php?akce=tisk&cisloclanku=2009040008>